
**DET KGL.
BIBLIOTEK**
Royal Danish Library

**Årsrapport 2017
for
Det Kgl. Bibliotek**

5. marts 2018

Oversigt over tabeller, noter og bilag	3
1. Påtegning af det samlede regnskab	4
2. Beretning	5
2.1. Præsentation af virksomheden.....	5
2.2. Ledelsesberetning	6
2.2.1. Overført overskud.....	6
2.3. Årets resultater	6
2.3.1. Årets faglige resultater	7
2.3.2. Årets økonomiske resultat.....	9
2.3.3. Opgaver og ressourcer – skematisk oversigt.....	11
2.3.4. Opgaver og ressourcer – uddybende oplysninger	12
2.4. Målrapportering	13
2.4.1. Målrapporteringens første del: Oversigt over årets resultatopfyldelse	13
2.4.2. Målrapporteringens anden del: Uddybende analyser og vurderinger.....	14
Det Kongelige Bibliotek: Nationalbiblioteksservice	14
2.4.2.1 Samlingsforvaltning (I)	14
2.4.2.2 Samlingsforvaltning (II)	15
2.4.2.3 Samlingsforvaltning (III)	16
2.4.2.4 Formidling (I)	17
2.4.2.5 Formidling (II)	20
Det Kongelige Bibliotek: Universitetsbiblioteksservice.....	22
2.4.2.6 Levering af informationsressourcer.....	22
2.4.2.7 Personlig service.....	24
Statsbiblioteket	25
2.4.2.8 Biblioteksservice baseret på fysiske materialer (I).....	25
2.4.2.9 Biblioteksservice baseret på fysiske materialer (II).....	26
2.4.2.10 Biblioteksservice baseret på fysiske materialer (III).....	27
2.4.2.11 Biblioteksservice baseret på digitale materialer (I)	27
2.4.2.12 Biblioteksservice baseret på digitale materialer (II)	28
2.4.2.13 Vejledning og anden formidling (I)	30
2.4.2.14 Vejledning og anden formidling (II)	31
Det Kgl. Bibliotek	33
2.4.2.15 Forskning	33
2.5. Forventninger til kommende år.....	34
3. Regnskab	35
3.1. Anvendt Regnskabspraksis.....	35
3.2. Resultatopgørelse mv.	36
3.2.1. Forklaring af tilbageførte hensættelser og periodiseringsposter.....	38
3.2.2. Resultatdisponering.....	38
3.3. Balancen.....	38
3.4. Egenkapitalforklaring.....	39
3.5. Likviditet og låneramme	40
3.6. Opfølgning på lønsumsloft	40
3.7. Bevillingsregnskabet	40
4. Bilag til årsrapporten	41

Oversigt over tabeller, noter og bilag

Beretning og Målrapportering

Tabel 1: Virksomhedens hovedkonti

Tabel 2: Overført overskud

Tabel 3: Nøgletal, udvalgte faglige aktiviteter

Tabel 4: Virksomhedens økonomiske hoved- og nøgletal

Tabel 5: Sammenfatning af økonomi for produkter/opgaver

Tabel 6: Årets resultatopfyldelse

Tabel 7: Forventninger til det kommende år

Regnskabstabeller

Tabel 8: Resultatopgørelse

Tabel 9: Resultatdisponering

Tabel 10: Balancen

Tabel 11: Egenkapitalforklaring

Tabel 12: Udnyttelse af låneramme

Tabel 13: Opfølgning på lønsumsloft

Tabel 14: Bevillingsregnskab

Obligatoriske noter

Note 1: Immaterielle anlægsaktiver

Note 2: Materielle anlægsaktiver

Obligatoriske bilag

Bilag 1: Oversigt over akk. resultat for indtægtsdækket virksomhed

Bilag 2: Tilskudsfinansieret forskningsvirksomhed (underkonto 95.)

Bilag 3: Andre tilskudsfinansierede aktiviteter (underkonto 97.)

Bilag 4: Hensatte forpligtelser

Bilag 5: Regnskab for udlejning af lokaler

1. Påtegning af det samlede regnskab

Årsrapporten omfatter

Årsrapporten omfatter de hovedkonti på finansloven, som Det Kgl. Bibliotek, CVR-nr. 28 98 88 42, er ansvarlig for, dvs. 21.31.13. Det Kgl. Bibliotek, herunder de regnskabsmæssige forklaringer, som skal tilgå Rigsrevisionen i forbindelse med bevillingskontrollen for 2017.

Påtegning

Der tilkendes gives hermed:

1. At årsrapporten er rigtig, dvs. at årsrapporten ikke indeholder væsentlige fejlinformationer eller udeladelser, herunder at målopstillingen og målrapporteringen i årsrapporten er fyldestgørende.
2. At de dispositioner, som er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåelse af aftaler og sædvanlig praksis.
3. At der er etableret forretningsgange, der sikrer en økonomisk hensigtsmæssig forvaltning af de midler og ved driften af de institutioner, der er omfattet af årsrapporten.

Sted, dato

København 5/3/2018

Direktør Svend Larsen

Sted, dato

Kbh. 5/3-18

Departementschef Marie Hansen

2. Beretning

2.1. Præsentation af virksomheden

Denne årsrapport aflægges for finanslovens hovedkonto 21.31.13 Det Kgl. Bibliotek under Kulturministeriet.

Det Kgl. Bibliotek blev etableret pr. 1. januar 2017 ved en sammenlægning af Statsbiblioteket, Danmarks Kunstbibliotek, Det Administrative Bibliotek og den tidligere institution Det Kongelige Bibliotek.

Mission

Det Kgl. Bibliotek er Danmarks nationale bibliotek.

Det Kgl. Bibliotek virker for viden og kulturarv nu og i fremtiden.

Det Kgl. Bibliotek varetager følgende funktioner:

- Som *universitetsbibliotek* leverer Det Kgl. Bibliotek service, der understøtter forskning og undervisning på Aarhus Universitet, IT-Universitetet, Københavns Universitet og Roskilde Universitet.
- Som *nationalbibliotek* indsamler, bevarer og tilgængeliggør Det Kgl. Bibliotek kulturarv i form af tekst, billeder og lyd, i både fysisk og digital form.
- Som *overcentral* for de danske folkebiblioteker leverer Det Kgl. Bibliotek service, der supplerer folkebibliotekernes servicetilbud til borgerne.
- Som *forskningsinstitution* øger Det Kgl. Bibliotek kendskabet til kulturarven.

Vision

Det Kgl. Bibliotek har denne vision for bibliotekets virksomhed:

Vi bevarer og formidler kulturarv, så den skaber værdi for samfundet.

Vi gør viden tilgængelig for uddannelse og forskning; oplysning og oplevelse.

Vi gør brugere i stand til at skabe og bruge information redeligt.

Lovgrundlag og hovedopgaver

Lovgrundlaget for Det Kgl. Bibliotek er fastlagt i finansloven. Der findes desuden særskilt lovgrundlag for pligtaflevering af offentliggjort materiale L 1439 af 22/12 2004, tyverisikring L 248 af 8/6 1978 med senere ændringer, § 13 i LBK nr. 914 af 20/8 2008 om biblioteksvirksomhed samt forskning L 224 af 27/3 1996. Derudover er lovgrundlaget L 44 af 22/3 1897 (oprettelse af Statsbiblioteket) og L 181 af 17/5 1916 (oprettelse af Statens Avissamling i Aarhus).

Det Kgl. Biblioteks opgaver er følgende:

- Digital materialeforvaltning
- Fysisk materialeforvaltning
- Biblioteksservice
- Kulturformidling og forskning

Ved fusionen 1. januar 2017 havde Statsbiblioteket og Det Kongelige Bibliotek begge en rammeaftale med Kulturministeriet for perioden 2015-2018, og det er disse aftaler, som danner rammen for denne årsrapportering 2017. Som følge af fusionen er det besluttet at afslutte de indgåede aftaler før tid, og i december 2017 blev der indgået ny rammeaftale mellem Det Kgl. Bibliotek og Kulturministeriet for perioden 2018-2019. Rammeaftalen fastlægger mål for bibliotekets virksomhed i aftaleperioden og de vilkår, der gives herfor.

2.2. Ledelsesberetning

Bibliotekets samlede økonomi i 2017 er belyst i tabel 1. Biblioteket administrerer en driftsbevilling, og tabellen viser bruttoudgifter og indtægter.

Tabel 1: Virksomhedens hovedkonti

	(Mio. kr.)	Bevilling	Regnskab	Overført overskud ultimo
Drift	Udgifter	590,5	582,1	0,0
	Indtægter	66,7	61,9	23,7

Brutto er der tale om et mindreforbrug i forhold til udgiftsbevillingen på 8,4 mio. kr., som delvist modsvares af mindreindtægter på 4,8 mio. kr. i forhold til nettobevillingen. Afvigelserne forklares nærmere nedenfor i afsnittet om årets økonomiske resultat.

2.2.1. Overført overskud

Nettobevillingen på finansloven var 523,8 mio. kr. i 2017, mens nettoforbruget var på 520,1 mio. kr. Overskuddet på 3,7 mio. kr. forøger bibliotekets overførte overskud til 23,7 mio. kr. ved udgangen af året, jf. tabel 2.

Tabel 2: Overført overskud

Mio. kr., løbende priser		Reserveret bevilling	Overført overskud
Beholdning primo 2017		0,0	20,0
Overførsel af reserveret bevilling	2017	0,0	0,0
Årets øvrige bevægelser	2017	0,0	3,7
Beholdning ultimo 2017		0,0	23,7

Beholdningen primo 2017 består af akkumuleret overskud fra de fire institutioner, der blev lagt sammen pr. 1. januar 2017.

2.3. Årets resultater

I forbindelse med etableringen af den nye institution Det Kgl. Bibliotek blev det aftalt med Kulturministeriet, at der for året 2017 primært skulle afrapporteres på udvalgte resultatmål fra de hidtidige rammeaftaler for henholdsvis Statsbiblioteket og den tidligere institution Det Kongelige Bibliotek. Endvidere blev det fastlagt, at de hidtidige formål, der fremgik af finansloven for de to institutioner, blev videreført i 2017. En ny, fælles formålstopplan er først etableret i 2018. Afrapporteringen i det følgende afspejler disse aftaler med ministeriet.

2.3.1. Årets faglige resultater

Målopfyldelse 2017:

Opfyldte resultatmål	13
Delvist opfyldte resultatmål	2
Ikke opfyldte resultatmål	0
Resultatmål i alt	15

Bibliotekets faglige resultater i 2017 betragtes som absolut tilfredsstillende. Der er leveret gode resultater, som bidrager til den ønskede udvikling af biblioteket. Hvad angår målopfyldelsen i relation til rammeaftale er 13 ud af i alt 15 resultatmål opfyldt, mens 2 blev delvist opfyldt. Dette vurderes at være et meget flot resultat ikke mindst i lyset af, at målene er nået i en situation, hvor biblioteket er i gang med en omfattende fusions- og transformationsproces, som også indebærer håndtering af det årlige 2 pct. omprioriteringsbidrag. Endvidere har institutionen i 2017 brugt mange ressourcer i både Økonomiafdelingen og IT-afdelingen på udredningen i forbindelse med overdragelse af opgaver til Statens It.

De mål, som resultaterne har skullet bidrage til at nå, har været fastlagt i de to tidligere institutioners rammeaftaler for perioden 2015-2018. Disse mål har været relevante og vigtige også fremadrettet, i lyset af bibliotekssammenlægningerne. Målet er at skabe Det Kgl. Bibliotek som Danmarks nationale bibliotek, der når bredere ud end i dag, og hvor det digitale fylder mere. De samlede resultater i 2017 bidrager til dette. Det vil tage flere år at gennemføre den ønskede transformation, men med resultaterne i 2017 er der taget vigtige skridt i realiseringen af bibliotekets mission og vision.

Det Kgl. Bibliotek har et bredt virkefelt, og der er leveret resultater på en lang række områder. De i alt 15 resultatmål kan deles op i 7 resultatmål fra Det Kongelige Biblioteks rammeaftale, 7 resultatmål fra Statsbibliotekets rammeaftale og et nyt fælles resultatmål vedr. forskning. Nedenfor følger en kort opsummering af udvalgte opgaver og resultater.

Det Kongelige Bibliotek: Nationalbiblioteksservice

- Nationalbiblioteket har i 2017 etableret en ny løsning for modtagelse og indlemelse af digitalt samlingsmateriale og kan nu modtage materialet på en ensartet og sikker måde.
- Nationalbiblioteket har fortsat arbejdet med klargøring og ompakning af fysiske samlinger med henblik på senere udflytning til det kommende fælles magasin. Den lagte klargøringsplan er nu færdiggjort med et meget tilfredsstillende resultat.
- Nationalbiblioteket har i 2017 lanceret flere nyskabende kulturtilbud. Herunder kan nævnes genåbningen af bibliotekets skatteudstilling samt bibliotekets skoletjeneste og undervisningsaktiviteter.

Det Kongelige Bibliotek: Universitetsbiblioteksservice

- Universitetsbiblioteket har fortsat intensiveret leveringen af digitale informationsressourcer til Københavns Universitet. Bibliotekets e-only strategi og strategi for brugerstyret anskaffelse af e-bøger har været en stor succes og afspejles tydeligt i stigende efterspørgsel og benyttelse af digitale samlinger.
- Universitetsbiblioteket har i 2017 videreudviklet de tidligere etablerede datalabs og arbejdet med at formidle mulighederne for datahåndtering og -analyse for universitetsbrugerne.

Statsbiblioteket: Biblioteksservice baseret på fysiske materialer

- Udlån af fysiske materialer er svagt faldende; dog er procesomkostningerne for fysiske udlån fastholdt på samme niveau som hidtil.
- Biblioteket har i 2017 afsluttet avisdigitaliseringsprojektet med yderst tilfredsstillende resultat: 9,6 mio. digitaliserede avissider i 2017 og ca. 36 mio. avissider i projektets forløb i alt. Store dele af de digitaliserede aviser kan nu tilgås online af alle interesserede.

Statsbiblioteket: Biblioteksservice baseret på digitale materialer

- Efterspørgslen efter digitale materialer stiger fortsat – det gælder særligt e-tidsskrifter. Brugerundersøgelsen blandt brugerne på Aarhus Universitet viser, at der er overvejende stor tilfredshed med bibliotekets levering af informationsressourcer.
- Benyttelsen af bibliotekets digitale portal Mediestream er stigende. Dette skyldes primært tilgængeliggørelsen af digitaliserede aviser.

Statsbiblioteket: Vejledning og anden formidling

- Mange brugere besøger flittigt bibliotekets lokaler på Victor Albecks Vej i Aarhus og gør brug af bibliotekets lærings- og studiemiljø samt det nyindrettede aktivitets- og afslapningsområde. Brugerundersøgelsen gennemført i efteråret 2017 viser, at hele 99 pct. af brugerne er "tilfredse" eller "meget tilfredse" med bibliotekets fysiske faciliteter.
- Biblioteket har fortsat arbejdet med forskningsdata og udbredelsen af kendskabet til bibliotekets servicetilbud på dette område. Opgaven videreføres i de kommende år med afsæt i den nye rammeaftale og Det Kgl. Biblioteks strategi for 2018-2019.

Det Kgl. Bibliotek: Forskning

- Der blev udgivet 71 forskningspublikationer i 2017.
- Derudover var biblioteket medarrangør og vært for to videnskabelige konferencer.

Tallene i tabellen nedenfor repræsenterer et udpluk af Det Kgl. Biblioteks nøgletal i 2017, som er første år efter fusionen. Tallene giver et indtryk af bibliotekets omfang målt i bestand og benyttelse af fysiske og digitale materialer, biblioteksbesøg, forespørgsler, brugerundersøgelse mv. Tallene vises både samlet for hele institutionen og fordelt på København og Aarhus. Der er tale om væsentlige tal, som Det Kgl. Bibliotek også fremadrettet vil følge udviklingen i. Tallene udgør således en baseline for den nye institution.

Tabel 3: Nøgletal, udvalgte faglige aktiviteter, 2017

	I alt	København	Aarhus
Publikumsbetjening, almene tjenester			
Besøgende på betjeningssteder	1.450.611	841.903	608.708
Brugere og gæster på læsesale	284.990	284.990	(note 1)
Publikumsareal, m ²	22.670	18.692	3.978
Læse- og studiepladser	3.233	2.396	837
Publikumsbetjening, informationsydelser			
Mundtlige/telefoniske forespørgsler	183.981	155.906	28.075
e-mail/webblanket-forespørgsler	89.175	55.897	33.278
Besvarede (større) referencesager	64.991	7.539	57.452
Brugerundervisning, gennemførte lektioner	1.542	938	604
Brugerundervisning, fremmødte deltagere	21.664	11.189	10.475
Fysiske materialer			
Bestand, fysiske enheder	42.504.062	36.975.069	5.528.993
Bestand i lukkede magasiner, hyldemeter	311.949	188.070	123.879
Bestand på åbne hylder, hyldemeter	7.888	7.888	-
Accession/tilvækst 2017, fysiske enheder	720.586	614.739	105.847
- heraf pligtaflevering, fysiske enheder	180.477	113.809	66.668
Kassation/afgang 2017, fysiske enheder	74.305	47.725	26.580
Direkte lån, herunder kopileverancer, fysiske enheder	551.531	315.855	235.676
- heraf læsesalslån, fysiske enheder	46.652	42.343	4.309
Interurbanudlån til andre biblioteker, fysiske enheder	550.541	83.683	466.858
Interurbanindlån fra andre biblioteker, fysiske enheder	70.193	33.461	36.732
Elektroniske materialer (note 2)			
Bestand, licensressourcer, titler	1.600.682	1.006.374	594.308
Benyttelse af elektroniske licensressourcer, downloads	17.654.043	10.221.684	7.432.359
Benyttelse af elektroniske licensressourcer, søgninger i databaser	16.290.895	7.503.511	8.787.384
Bestand, egne digitaliserede værker, titler	7.014.552	1.432.604	5.581.948
Benyttelse af bibliotekets egne online ressourcer, downloads	17.521.001	11.885.712	5.635.289
Web			
Besøgende på hjemmesider	8.101.853	5.511.036	2.590.817
Sidevisninger på hjemmesider	125.112.562	43.911.644	81.200.918

Note 1: Antal brugere og gæster på læsesale opgøres ikke i Aarhus.

Note 2: Tal for benyttelse af elektroniske licensressourcer bygger på eksterne leverandøres data opgjort pr. 28. februar 2018.

2.3.2. Årets økonomiske resultat

Tabel 4 viser en række økonomiske hoved- og nøgletal for Det Kgl. Bibliotek i 2017.

Årets regnskabsresultat blev et mindreforbrug på i alt 3,7 mio. kr. i forhold til den indtægtsførte bevilling på 523,8 mio. kr., hvilket svarer til en afvigelse på 0,7%. Biblioteket fik ministeriets tilladelse til et forbrug af opsparingen på 6,8 mio. kr. ud over nettobevillingen til avisdigitalisering og til en konsulentopgave i forbindelse med sammenlægningen. Begge aktiviteter er gennemført, men som følge af reduceret afløb på andre aktiviteter blev forventningerne til forbruget af opsparingen nedjusteret i løbet af året.

Det reducerede afløb var især knyttet til 2 forhold:

- Udbuddet på en større tagrenovering på en af bibliotekets bygninger i København, der havde et budget på 4,5 mio. kr., måtte gå om på grund af manglende leverandørinteresse. Renoveringen gennemføres efter genudbud, men først i 2018.
- I forbindelse med beslutningen om, at dele af bibliotekets it-drift skulle overføres til Statens It, blev de fleste af bibliotekets planlagte investeringer på it-området berøst. Arbejdet med afklaring af omfanget af overførslen tog mere end et halvt år og blev først afsluttet i februar 2018. Virkningen heraf var et mindreforbrug på ca. 3 mio. kr. i forhold til budgettet.

Tabel 4: Virksomhedens økonomiske hoved- og nøgletal

Mio. kr., løbende priser	2015	2016	2017
Resultatopgørelse			
Ordinære driftsindtægter	-620,5	-589,4	-577,7
- Heraf indtægtsført bevilling	-542,1	-526,0	-523,8
- Heraf eksterne indtægter	-78,4	-63,4	-53,9
Ordinære driftsomkostninger	588,2	561,2	539,9
- Heraf løn	284,8	270,7	264,4
- Heraf afskrivninger	38,3	39,2	36,0
- Heraf øvrige omkostninger	257,7	242,7	182,5
Resultat af ordinær drift	-32,3	-28,2	-37,8
Resultat før finansielle poster	-37,4	-36,0	-44,6
Årets resultat	5,7	6,1	-3,7
Balance			
Anlægsaktiver	859,9	830,1	800,0
Omsætningsaktiver	148,1	89,0	169,5
Egenkapital	28,2	5,3	29,1
Langfristet gæld	853,6	829,7	808,0
Kortfristet gæld	126,6	273,0	124,1
Lånerammen	1.055,0	1.048,0	1.048,0
Træk på lånerammen	850,5	824,9	794,7
Finansielle nøgletal			
Udnyttelsesgrad af lånerammen	80,6%	78,7%	75,8%
Negativ udsvingsrate	212,2%	222,2%	263,8%
Overskudsgrad	-0,9%	-1,0%	0,6%
Bevillingsandel	87,4%	89,2%	90,7%
KPI – karakter for udgiftsopfølgning			
Personaleoplysninger			
Antal årsværk	659,3	609,7	583,9
Årsværkspris	0,4	0,4	0,5
Lønomsætningsandel	45,9%	45,9%	45,8%
Lønsumsloft	265,1	262,0	263,2
Lønforbrug	262,0	248,5	249,0

Note: Sammenligningstal for 2015 er fremkommet ved sammenlægning af oplysninger fra årsrapporterne for de 4 fusionerede institutioner. Det samme gælder for 2016 i det omfang, at tallene ikke har kunnet udlæses fra SKS.

Som det fremgår af noten til tabel 4, er sammenligningstal for 2015 og delvist 2016 i øvrigt fremkommet ved sammenlægning af oplysninger fra årsrapporterne for de fire fusionerede

institutioner. Dette gør, at udviklingen over tid navnlig på driften er svært fortolkelig, da de tidligere institutioner har haft et ganske forskelligt bevillings- og driftsmæssigt grundlag.

I modsætning til den tidligere institution Det Kongelige Bibliotek havde Statsbiblioteket en betydelig opsparing. Merforbruget under årets resultat i 2015 og 2016 kan således alene henføres til Statsbiblioteket og skyldes en planlagt anvendelse af institutionens opsparing.

Ser man på balancen, afspejler faldet i værdien af anlægsaktiver årets afskrivninger, som overstiger tilgangen. Faldet modsvares af, at den langfristede gæld, der finansierer aktiverne, også er reduceret. Udnyttelsesgraden af lånerammen er som konsekvens heraf også faldet.

Den negative udsvingsrate måler det overførte overskuds størrelse sat i forhold til bibliotekets maksimalt tilladte negative videreførsel i henhold til finansloven. Da der ultimo 2017 er tale om en positiv opsparing på 23,7 mio. kr., og den maksimalt tilladte negative videreførsel er 9 mio. kr., bliver den negative udsvingsmargin beregningsteknisk opgjort til 263,8%.

I modsætning til det sammenlagte resultat for de fire daværende institutioner i tidligere år er overskudsgraden positiv i 2017, hvilket afspejler årets mindreforbrug.

For så vidt angår bevillingsandelen fremgår det, at biblioteket helt overvejende er finansieret af bevillingen på finansloven. Bevillingsandelen har endda været let stigende i sammenligning med de foregående år.

Årsværksforbruget er faldet markant over de tre år, selv om lønomkostningsandelen er næsten konstant. Dette afspejler, at det overordnet set er lykkedes at tilpasse lønomkostningerne til bevillingsfaldet.

Endelig kan det konstateres, at biblioteket i 2017 har overholdt sit lønsumsloft.

Sammenfatning

Sammenholdt med nettoudgiftsbevillingen er der tale om et mindreforbrug i 2017 på 0,7%. Dette skal ses i lyset af, at 2017 var det første driftsår for den sammenlagte institution med den forhøjede driftsmæssige risiko, der er forbundet med at styre efter konsoliderede budgetter lagt efter forskellige modeller. Hertil kom flere eksterne usikkerheder, herunder navnlig det delvise indkøbsstop i forbindelse med processen med Statens It.

På den baggrund anser Det Kgl. Bibliotek årets økonomiske resultat for tilfredsstillende.

2.3.3. Opgaver og ressourcer – skematisk oversigt

Nedenstående tabel 5 viser en sammenfatning af økonomien for bibliotekets opgaver i henhold til finansloven.

Tabel 5: Sammenfatning af økonomi for produkter/opgaver

Mio. kr., løbende priser	Indtægtsført bevilling	Øvrige indtægter	Omkostninger	Sum
Det Kongelige Bibliotek: Nationalbiblioteksservice				
Samlingsforvaltning	-90.7	-4.4	100.8	5.7
Forskning	-7.5	-5.4	8.4	-4.6
Formidling	-48.6	-12.4	54.0	-7.0
Det Kongelige Bibliotek: Universitetsbiblioteksservice				
Levering af informationsressourcer	-98.6	-13.1	109.5	-2.1
Personlig service	-43.5	-9.5	48.3	-4.6
Statsbiblioteket				
Biblioteksservice baseret på fysiske materialer	-53.5	-3.1	59.5	2.8
Biblioteksservice baseret på digitale materialer	-47.7	-4.2	53.0	1.1
Vejledning og formidling	-20.0	-1.7	22.2	0.6
Forskning	-2.6	-0.6	2.9	-0.3
Fællesomkostninger				
Generel ledelse og administration	-11.6	-0.8	12.9	0.5
Økonomi, HR og strategi	-19.5	-0.8	21.7	1.4
IT	-26.2	-0.3	29.1	2.6
Bygninger og intern service	-53.8	-5.7	59.8	0.3
I alt	-523.8	-61.9	582.1	-3.7

Note: Det Kgl. Bibliotek bogfører ikke bevillingen på FI-formål. Den indtægtsførte bevilling er i tabellen fordelt ud fra omkostningerne.

2.3.4. Opgaver og ressourcer – uddybende oplysninger

Opstillingen afspejler som nævnt de formål, der fremgår af finansloven for henholdsvis Statsbiblioteket og den tidligere institution Det Kongelige Bibliotek. I det følgende kommenteres de enkelte opgaver med vægt på omkostninger og indtægter.

Under nationalbiblioteksservice udgør samlingsforvaltning det største omkostningsområde, hvilket især dækker over betydelige omkostninger til forebyggende bevaring (magasinering og sikring). Indtægterne under nationalbiblioteksservice er især knyttet til formidling, hvor kulturaktiviteter genererer de største indtægter. For så vidt angår universitetsbiblioteksservice er levering af informationsressourcer det største udgiftsområde. Her knytter udgifterne sig især til licenser for elektroniske tidsskrifter og andre digitale ressourcer. Universitetsbibliotekets indtægter kommer hovedsageligt fra biblioteksservice, der leveres til Københavns Universitet og andre biblioteker. Med hensyn til formål, der hidrører fra Statsbiblioteket, er biblioteksservice baseret på fysiske materialer det største udgiftsområde. Overcentralfunktionen hører i alt væsentligt under dette formål, men også det store avisdigitaliseringsprojekt registreres her og bidrager til omkostningsniveauet i 2017.

Omkostningerne under biblioteksservice baseret på digitale materialer kan som for universitetsbiblioteket i København især henføres til licenser for digitale ressourcer. Dette formål genererer også flest indtægter, der især hidrører fra salg af digitale avissider og eksterne projekter (tilskud).

Generel ledelse og administration som andel af institutionens samlede omkostninger, den såkaldte GLA-procent, er et centralt benchmark i staten. Både Statsbiblioteket og den tidligere institution Det Kongelige Bibliotek lå under gennemsnittet i staten. For den sammenlagte institution holder tallet sig under 6% i 2017, hvilket må anses for tilfredsstillende.

2.4. Målrapporing

2.4.1. Målrapporingens første del: Oversigt over årets resultatopfyldelse

Tabel 6: Årets resultatopfyldelse

Opgave	Resultatmål	Målopfylde
<i>Det Kongelige Bibliotek</i>		
Nationalbiblioteksservice: Samlingsforvaltning	1. Biblioteket vil sikre den nationale hukommelse ved indsamling af den relevante og adækvate fysiske og digitale kulturarv til bevarelse for eftertiden.	Opfyldt
	2. Biblioteket vil forlænge de fysiske samlingers levetid, så der også i fremtiden vil være adgang til og mulighed for at benytte de indtil nutiden indsamlede materialer.	Opfyldt
	3. Biblioteket skal kunne indsamle alle i nutiden fødte typer af digitalt materiale og udvikle metoder til bevaring og formidling med henblik på, at materialerne kan være tilgængelige i fremtiden.	Opfyldt
Nationalbiblioteksservice: Formidling	5. Biblioteket vil nå et bredere publikum med sit samlingsindhold og sine kulturelle aktiviteter.	Opfyldt
	6. Biblioteket vil udvide sit fokus fra bruger til deltager, hvor kendte som nye benyttere igennem deltagelse i fx bibliotekets vidensindsamling får medejerskab til bibliotekets indhold og aktiviteter.	Opfyldt
Universitetsbiblioteksservice: Levering af informationsressourcer	7. Biblioteket vil intensivere leveringen af digitale informationsressourcer, herunder i form af e-bøger, til Københavns Universitet.	Opfyldt
Universitetsbiblioteksservice: Personlig service	8. Biblioteket vil udvikle de fysiske studiemiljøer for de studerende ved Københavns Universitet med fokus på anvendelse af <i>state-of-the-art</i> informationsteknologi og andre teknologibaserede støttefunktioner.	Opfyldt
<i>Statsbiblioteket</i>		
Biblioteksservice baseret på fysiske materialer	1. Biblioteket vil som "back-up" for andre biblioteker fortsat indlemme fysiske materialer og fastholde effektivitet i aktiviteterne som nationalt lånecenter.	Delvist opfyldt

Opgave	Resultatmål	Målopfyldelse
	2. Biblioteket vil digitalisere kulturarven for at bevare den og for at skabe grundlag for at lette adgangen til den.	Opfyldt
	3. Biblioteket vil øge benyttelsen af indvandrerbiblioteket ved at stille flere digitaliserede materialer til rådighed.	Opfyldt
Biblioteksservice baseret på digitale materialer	4. Biblioteket vil imødekomme efterspørgslen efter digitale materialer til forskning og undervisning og sikre at de kan tilgås på tidssvarende måde.	Opfyldt
	5. Biblioteket vil øge benyttelsen af bibliotekets digitale kulturvarsmaterialer.	Delvist opfyldt
Vejledning og anden formidling	6. Biblioteket vil udvikle det fysiske biblioteksrum som attraktive steder for læring og dannelse.	Opfyldt
	7. Biblioteket vil bistå forskere i at håndtere de stigende mængder forskningsdata som bidrag til at sikre troværdighed og kvalitet i dansk forskning (jfr. den nye nationale adfærdskodeks for integritet i dansk forskning).	Opfyldt
<i>Det Kgl. Bibliotek</i>		
Forskning	Nyt resultatmål: Biblioteket vil øge kendskabet til kulturarven gennem sin forskning og en bred forskningsformidling, samt fokusere på aktiviteter, der anskueliggør og udnytter potentialet i bibliotekets digitale samlinger.	Opfyldt

Det Kgl. Biblioteks rammeaftale med Kulturministeriet indeholder i alt 15 mål i 2017. Det fremgår af tabellen ovenfor, at 13 mål blev opfyldt, mens 2 blev delvist opfyldt.

2.4.2. Målrapporingens anden del: Uddybende analyser og vurderinger

Det Kongelige Bibliotek: Nationalbiblioteksservice

2.4.2.1 Samlingsforvaltning (I)

Biblioteket vil sikre den nationale hukommelse ved indsamling af den relevante og adækvate fysiske og digitale kulturarv til bevarelse for eftertiden. Operationelle mål for dette resultatmål fremgår af nedenstående tabel.

Resultatmål 1: Biblioteket vil sikre den nationale hukommelse ved indsamling af den relevante og adækvate fysiske og digitale kulturarv til bevarelse for eftertiden.			
Operationelle mål/nøgletal/indikatorer	2016 R	2017 B	2017 R
Indlemmelse af digitale samlinger	Se årsrapport 2016	Redegørelse i årsrapport	Se nedenfor

Det operationelle mål for 2017 var at få specificeret og valgt et sikkert og generisk system til modtagelse af alle typer digitalt materiale (f.eks. e-arkiver, e-bøger, e-musik m.v.) til Det Kgl. Bibliotek. Dette system skulle bl.a. opfylde krav til it-sikkerhed, håndtere filer fra forskellige

OS-systemer og endelig supportere anvendelse af aggregater og bruger-upload. Efter en udbudsrunde blev systemet til bibliotekets modtagelsescenter valgt og er nu leveret og installeret. Der blev afholdt kursus i systemet for brugere og bibliotekets medarbejdere, hvor det blev konkluderet, at det valgte system opfylder de ønskede krav. Digitalt materiale kan nu afleveres til Det Kgl. Bibliotek på en ensartet og sikker måde. Det nye modtagelsescenter bliver en vigtig komponent i det videre arbejde med større afleveringer af bl.a. musikudgivelser via aggregator-leverandører og direkte bruger-upload af musikudgivelser, som også indgår i den nye rammeaftale.

Det overordnede resultatmål har været at sikre den nationale hukommelse ved indsamling af den relevante og adækvate kulturarv. Hvad der er relevant og adækvat er udtrykt i bibliotekets indsamlings- og bevaringspolitik. Der har ikke været presserende faglige eller brugsmæssige grunde til at ændre denne politik i det forløbne år.

Samlet vurdering af årets målopfyldelse for resultatmål 1:

Resultatmålet om, at biblioteket vil sikre den nationale hukommelse ved indsamling af den relevante og adækvate fysiske og digitale kulturarv til bevarelse for eftertiden, anses i lyset af ovenstående for opfyldt.

2.4.2.2 Samlingsforvaltning (II)

Biblioteket vil forlænge de fysiske samlingers levetid, så der også i fremtiden vil være adgang til og mulighed for at benytte de indtil nutiden indsamlede materialer. Operationelle mål for dette resultatmål fremgår af nedenstående tabel.

Resultatmål 2: Biblioteket vil forlænge de fysiske samlingers levetid, så der også i fremtiden vil være adgang til og mulighed for at benytte de indtil nutiden indsamlede materialer.			
Operationelle mål/nøgletal/indikatorer	2016 R	2017 B	2017 R
Nyt klimamagasin	Se årsrapport 2016	Redegørelse i årsrapport	Se nedenfor
Dækkende fysisk langtidsbevaring	48%	48%	51%
Bevaring – konserverede enheder	1.776	850	1.939
Bevaring – emballering af enheder	26.055	15.600	19.551

Nyt magasin

Det Kgl. Bibliotek har medvirket i forberedelsen af magasinbyggeriet og bidraget til arbejdet frem mod et byggeprogram og et aktstykke om grundkøb og byggeri. Kort før årets slutning blev aktstykket tiltrådt, og straks derefter blev udbuddet offentliggjort. Nyt pligtafleveret materiale er løbende placeret i Rigsarkivets mezzaninmagasin, og der er efter fast tidsplan afsendt yderligere samlinger til placering i Rigsarkivets højlagere. Dækkende fysisk langtidsbevaring er i 2017 steget med 3 procentpoint.

Klargøring af samlinger til udflytning

Samlinger i flyttekasser og paller på Lergravsvej er ompakket til æsker, i alt ca. 4.500 enheder. Klargøring af samlinger til udflytning har især været koncentreret om Håndskriftsamlingens og Kort- og Billedsamlingens materialer, som har været opbevaret i flyttekasser og paller i bibliotekets magasiner på Lergravsvej og i Holm. Indsatsen har omfattet ordning, ompakning og registrering med strekkodning. De klargjorte arkiver er efterfølgende overført til Rigsarkivets højlagere og kan herefter bestilles i Rex og leveres på læsesalen som traditionelle boglige enheder. I de øvrige samlinger er der ligeledes arbejdet med ompakning til arkivæsker, således at der samlet set er behandlet 19.551 enheder. Planen for ompakning er således gennemført med et meget tilfredsstillende resultat.

Samlet vurdering af årets målopfyldelse for resultatmål 2:

Resultatmålet om, at biblioteket vil forlænge de fysiske samlings levetid, så der også i fremtiden vil være adgang til og mulighed for at benytte de indtil nutiden indsamlede materialer, anses på den baggrund for opfyldt.

2.4.2.3 Samlingsforvaltning (III)

Biblioteket skal kunne indsamle alle i nutiden fødte typer af digitalt materiale og udvikle metoder til bevaring og formidling med henblik på, at materialerne kan være tilgængelige i fremtiden. Operationelle mål for dette resultatmål fremgår af nedenstående tabel.

Resultatmål 3: Biblioteket skal kunne indsamle alle i nutiden fødte typer af digitalt materiale og udvikle metoder til bevaring og formidling med henblik på, at materialerne kan være tilgængelige i fremtiden.			
Operationelle mål/nøgletal/indikatorer	2016 R	2017 B	2017 R
Bevaringsplaner til digitale samlinger	Se årsrapport 2016	Redegørelse i årsrapport	Se nedenfor
Antal Terabyte i digitale magasiner til langtidslagring	21,8	21,8	18,8
Antal processerede outlinks til potentielt udenlandsk danica på nettet	Se årsrapport 2016	Redegørelse i årsrapport	Se nedenfor

Bevaringsplaner til digitale samlinger

En bevaringsplan er en central del af arbejdet med bevaring af digitale materialer. Bevaringsplaner er udgangspunktet for det daglige arbejde med digitale samlinger og har bl.a. til formål at sikre, at de bevarede data kan tilgås og forstås også i fremtiden. Dette opnås ved at sikre implementeringen af en række mål, der tager udgangspunkt i bevaringspolitikker og bevaringsstrategier. Det primære mål med bevaringsplanerne i 2017 var at sikre, at migreringen fra det ældste Bitmagasin til det nyeste Bitmagasin blev gennemført korrekt og uden tab af data. Dette mål er nået, og de sidste filer fra det ældste magasin til det nyeste Bitmagasin er nu ved at blive sikret. Der er indtil videre udarbejdet bevaringsplaner for 12 forskellige digitale samlinger ud af ca. 22. Bevaringsplaner for e-bøger udestår p.t., da disse indgår som en del af projektet for bevaring af e-bøger.

Antal Terabyte i digitale magasiner til langtidslagring

I 2017 har der været fokuseret på følgende to områder:

- Lokalisering af alt digitalt materiale til langtidsbevaring, som ikke var under forvaltning
- Konsolidering af Bitmagasinerne til ét Bitmagasin

Det er lykkedes at lokalisere digitalt materiale til langtidsbevaring uden for forvaltningssystemerne, men det har også betydet, at mængden af digitale samlinger til langtidsbevaring er steget betydeligt. Der er anvendt mange ressourcer på at konsolidere Bitmagasinerne i Det Kgl. Bibliotek til at bestå af ét Bitmagasin, således at ressourcerne til vedligeholdelse af flere Bitmagasiner kan reduceres. I den forbindelse er det lykkedes at verificere integriteten af indholdet i de "gamle" Bitmagasiner og starte på overførslen til det "nye" Bitmagasin i 2017. Da overførslen af data fra det "gamle" Bitmagasin til det "nye" Bitmagasin først bliver afsluttet i starten af 2018, ses der i 2017-opgørelsen en reduktion af antal Terabyte, som er langtidslagret korrekt.

Antal processerede outlinks til potentielt udenlandsk danica på nettet

Opgaven har været at få udviklet en funktionalitet, som sikrer, at Netarkivet også får høstet dansk indhold fra udenlandske websider, "Udenlandsk Danica". Derfor er der nu udviklet og idriftsat en selvstændig applikation, WebDanica. Efter at WebDanica blev sat i drift i 2017, har der været fokus på statistikopsamling af URL'er fra den selektive høstning af "ministerier og styrelser", hvor ca. 30 mio. URL'er fra Netarkivet blev analyseret. Ud fra denne statistikopsamling kan det konstateres, at WebDanica-applikationen som ønsket finder relevant materiale på udenlandske websider således, at Netarkivet kan indsamle og bevare flere "Danica"-websider.

På grund af tidsforskydning er det operationelle mål om antal Terabyte i digitale magasiner til langtidsbevaring ikke nået. Men via en indsats på de anførte områder er bibliotekets evne til at indsamle, bevare og tilgængeliggøre 'født' digitalt materiale blevet udbygget.

Samlet vurdering af årets målopfyldelse for resultatmål 3:

Resultatmålet om, at biblioteket skal kunne indsamle alle i nutiden fødte typer af digitalt materiale og udvikle metoder til bevaring og formidling med henblik på, at materialerne kan være tilgængelige i fremtiden, anses på den baggrund for opfyldt.

2.4.2.4 Formidling (I)

Biblioteket vil nå et bredere publikum med sit samlingsindhold og sine kulturelle aktiviteter. Operationelle mål og nøgletal for dette resultatmål fremgår af nedenstående tabel.

Resultatmål 5: Biblioteket vil nå et bredere publikum med sit samlingsindhold og sine kulturelle aktiviteter.			
Operationelle mål/nøgletal/indikatorer	2016 R	2017 B	2017 R
Nyskabende kulturaktiviteter	1	1	2
Måling af nye grupper	Se årsrapport 2016	Redegørelse i årsrapport	Se nedenfor

Gæster i udstillinger - "betalende og ikke-betalende"	54.911	30.000 (se note 2)	33.825
Besøgende, Diamanten	350.963	360.000	333.987
Koncertgæster	7.769	8.800	8.738

Note 1: Operationelle mål er med fed skrift. Øvrige oplysninger er nøgletal.

Note 2: Måltallet blev efter aftale med Kulturministeriet nedjusteret fra 62.500 til 30.000 i forbindelse med resultatopfølgning pr. 2. kv. 2017.

Nyskabende kulturaktiviteter

Med ønsket om at nå et bredere publikum med bibliotekets samlingsindhold og kulturelle aktiviteter har der i rammeaftalen i de seneste tre år været et mål om at producere mindst én nyskabende kulturaktivitet om året. Spektakulære og nyskabende kulturevents udtrykker en fortsat ambition om at udvikle Det Kgl. Biblioteks kulturproduktion. Samtidig giver de mulighed for en større eksponering på en række kommunikationsplatforme og sociale medier end det traditionelle kulturprogram.

1) Space Series i Den Sorte Diamant

En lørdag aften i november afvikledes *Space Series*, hvor man i Den Sorte Diamants atrium kunne høre elektronisk musik fra bygningens 12-kanalers højttalersystem samtidig med, at visuelle designere transformererede rummet, så lyd, lys, musik og rum gik op i en højere enhed. Musikken var kurateret af bibliotekets huskomponist Wayne Siegel og var af yngre komponister, bl.a. to uropførelser finansieret med støtte fra Statens Kunstfonds Legatudvalg. Målgruppen var bredt defineret, men det overordnede mål var at ramme især unge og yngre københavnere og studerende, således at de udgjorde en betydelig andel af publikum. I alt 600 publikummer oplevede *Space Series*. Som det var forventet og ønsket, var det unge, især studerende (heriblandt også internationale studerende), der udgjorde en stor del af publikum: 45% af billetterne blev solgt med studierabat. Det kan i den sammenhæng nævnes, at stort set al markedsføring foregik via de sociale medier og via studenternetværket *Students Only!*

2) Abramović Method for Treasures

Siden åbningen af Montanasalen i 2006 har biblioteket haft en fast udstilling dedikeret til Nationalbibliotekets mest værdifulde og spektakulære materialer. Udstillingen *Skatte i Det Kgl. Bibliotek* har været iscenesat af skiftende kunstnere – som en del af aftalen om det private sponsorat (Montana Møbler A/S), der udgør en væsentlig del af finansieringen i denne unikke samlingsudstilling. Værdifuld og skrøbelig kulturarv er som udgangspunkt svær at levendegøre i en udstilling, da man – når værkerne ligger i en montre – mister den sanselighed, det er at have en bog i hånden. For at øge kendskabet til skattene og dermed adgangen til et nyt og bredere publikum har strategien været at styrke den sanselige oplevelse af genstandene i udstillingen. Med støtte fra sponsoren var det muligt at indgå en aftale med den verdenskendte performancekunstner Marina Abramović, som har udviklet en række ritualer, der forbereder krop og sind på mødet med de unikke og umistelige skatte. Tempoet sættes ned og afstanden mellem genstand og udstillingsgæst mindskes.

Udstillingen åbnede ultimo 2. kv. 2017 og vil fortsætte frem til 2020. Der er endnu ikke iværksat nogen tilbundsgående evaluering, men allerede nu er det væsentligt at hæfte sig ved publikums-flowet: Der kan maksimalt være 17 udstillingsgæster ad gangen i udstillingen, og der er derfor indført time-slots med entré. Det har betydet en umiddelbar aflæselig nedgang i publikumstallet i skatteudstillingen, hvor der før har været gratis adgang. Dette har været et bevidst og strategisk valg, og et samlet set nedjusteret måltal for udstillingsbesøgende blev aftalt med Kulturministeriet. Mange gæster har før i tiden kigget ind i udstillingen til en kort tur forbi monterne. Dette kan naturligvis også have en kvalitet. Til gengæld er vi overbevist om, at det møde med kulturarven, som bibliotekets brugere nu og i de kommende år kan opleve i *Abramović Method for Treasures*, giver en enestående oplevelse af kulturarven, og at de udstillingsgæster, som besøger den nye udstilling, kan blive gode ambassadører i deres netværk og bliver samtidig potentielle, betalende gæster til de øvrige udstillinger, som vises i Den Sorte Diamant. Med skatteudstillingen og de arrangementer, der har knyttet sig til den, bl.a. en International Forfatterscene med Marina Abramović selv, har biblioteket ramt en kunst- og performance-orienteret gruppe kulturpublikummer, der sjældent før har fundet vej til de samlingsbaserede udstillinger. Desuden har der især i sommerperioden været en større interesse fra udenlandske turister end normalt.

Undervisning, børn og familier

Som det fremgår af Det Kongelige Biblioteks årsrapport 2016, blev et skoletjeneste-pilotprojekt evalueret i 2016 med henblik på at etablere faste undervisningstilbud fra 2017 – som led i ønsket om at nå ud til et bredere publikum. På baggrund af evalueringsrapporten blev det besluttet at iværksætte en fast skoletjeneste fra 2. kv. 2017 med den samlingsbaserede udstilling *Blinde vinkler. Billeder af kolonien Dansk Vestindien* som startskud. Undervisningsforløbene om Dansk Vestindien har været efterspurgt og flittigt brugt, også fordi de har behandlet et aktuelt emne og fulgt skolernes læringsmål. Ud over undervisningen var der mulighed for klassebesøg på egen hånd, omvisninger på engelsk for udenlandske klasser og online-adgang til undervisningsmateriale. I 4. kv. 2017 blev der udviklet et undervisningsforløb i tilknytning til skatteudstillingen *Abramović Method for Treasures* med planlagt opstart primo 2018. I 2017 blev der derudover udviklet og igangsat et nyt undervisningsformat, hvor eleverne møder en af samlingsernes eksperter og får præsenteret en række genstande. Forløbet begyndte med fokus på Musiksamlingen, Dansk Folkemindesamlingen og Håndskriftsamlingen. Formatet med titlen *Mød en ekspert!* fortsætter med fokus på flere samlinger i de kommende år, da evalueringerne efter de enkelte forløb viser, at det er et velegnet format til samlingsformidling til børn og unge.

Undervisningstilbuddene har i 2017 primært rettet sig mod folkeskolens ældste klasser og elever på gymnasieniveau. Derudover blev der udviklet og afprøvet tre forskellige slags kulturtilbud vendt mod yngre børn og deres familier. Disse tog udgangspunkt i henholdsvis fejringen af Niels W. Gades 200 år, hvor børnene selv skrev et stykke musik (workshop med komponist), Det Kgl. Biblioteks historiske rammer (Christian 4.s krigshavn, Bibliotekshaven) og samlingsudstillingen *Blinde vinkler*, hvor der i efterårsferien var kolonihistorisk skattejagt og premiere på et nyt børnefamilie-format *Børnedetektiver. På sporet af ...* Der var overvældende tilslutning til Chr. 4.-arrangementet i Bibliotekshaven (456 deltagere inden for få timer). Til gengæld kunne vi konstatere, at vi skal blive bedre til at kommunikere om bibliotekets børne- og familieaktiviteter i efterårs- og vinterferien.

Samlet vurdering af årets målopfyldelse for resultatmål 5:

Resultatmålet om, at biblioteket vil nå et bredere publikum med sit samlingsindhold og sine kulturelle aktiviteter, anses i lyset af det ovenstående for opfyldt.

2.4.2.5 Formidling (II)

Biblioteket vil udvide sit fokus fra bruger til deltager, hvor kendte som nye benyttere igennem deltagelse i fx bibliotekets vidensindsamling får medejerskab til bibliotekets indhold og aktiviteter. Operationelle mål og nøgletal for dette resultatmål fremgår af nedenstående tabel.

Resultatmål 6: Biblioteket vil udvide sit fokus fra bruger til deltager, hvor kendte som nye benyttere igennem deltagelse i fx bibliotekets vidensindsamling får medejerskab til bibliotekets indhold og aktiviteter.			
Operationelle mål/nøgletal/indikatorer	2016 R	2017 B	2017 R
Publikumsanalyser, digitale og fysiske	Se årsrapport 2016	Redegørelse i årsrapport	Se nedenfor
DOD: Danske bøger on demand (målt i bind)	4.286	3.200	2.818
Retrodigitalisering, ekskl. DOD (målt i sider/skanninger), se note 2	97.998	50.000-150.000	170.365
Benyttelse af digitaliserede værker/udlån (målt i downloads)	4.923.482	4.800.000	11.885.712 (se note 3)

Note 1: Operationelle mål er med fed skrift. Øvrige oplysninger er nøgletal.

Note 2: Tallene er ekskl. retrodigitalisering af luftfotografier i forbindelse med projektet *Danmark set fra luften*.

Note 3: Opgørelsesmetoden for benyttelse af bibliotekets egne digitale samlinger er ændret i 2017, og resultatet kan derfor ikke sammenlignes direkte med regnskabstallet i 2016. Dette skyldes, at biblioteket i løbet af 2017 har revideret den tekniske opgørelsesmetode for benyttelse af digitale (retrodigitaliserede) samlinger i Nationalbiblioteket København. Formålet med denne revision var at sikre, at bibliotekets opgørelse af "downloads" i højere grad lever op til den gældende standard, som indgår i Danmarks Statistiks vejledning for forskningsbiblioteker, hvor et download defineres som "et fuldtekstdokument eller del af et dokument i bibliotekets elektroniske samling, som er hentet fra et lagermedium med henblik på fremvisning, printning eller bevaring. Uanset form tælles en bibliografisk enhed kun som ét download."

Analysen for optimering af publikumsbetjening

Biblioteket har analyseret områder i den fysiske og digitale publikumsbetjening for at optimere betjeningen yderligere. På den baggrund er der gennemført et pilotprojekt for omlægning af brugerbestillinger på læsesal af fysisk samlingsmateriale (håndskrevne breve), som i stedet for leverance i papirkopi overgår til en digital leverance. Med en digital leverance af det bestilte forbedres anvendelsesmulighederne af det bestilte for brugerne, og efterfølgende kan den digitale version fremsøges og genanvendes af nye brugere. Samtidig skånes materialerne, som med den nye metode kun skal håndteres én gang, og ikke hver gang der bestilles en kopi. Løsningen forventes sat i drift i 2018 og vil muligvis omfatte andre typer af håndskrifter.

Som følge af fusionen er der påbegyndt et arbejde med at skabe en ny hjemmeside for Det Kgl. Bibliotek. I 2017 blev kortlægningen af web-landskabet omsat til *roadmap* for håndteringen af de eksisterende websites. Toptask-analysen er gennemført, og resultaterne indgår nu i designarbejdet og en afgrænsning af de websites, der skal sammenlægges i den første version af bibliotekets nye hjemmeside. Mulige scenarier for selve udviklingsopgaven udredes og beslutningen træffes i 1. halvår 2018. I forhold til forenkling af brugerkommunikationen og publicering i forbindelse med digital ekspedition af brugerbestilte skanninger er der foretaget en analyse af de fordele og ulemper, som et krav på kunderegistrering i bibliotekets brugerbaser medfører for de meget forskellige kundegrupper, der nu betjenes af Det Kgl. Bibliotek. I den sammenhæng er også de juridiske krav, som bibliotekets registrering af brugernes personoplysninger mv. medfører, blevet inddraget. Endelig er der foretaget en analyse af andre nationalbibliotekers bestillingsgrænseflader.

Retrodigitalisering med aftagerfokus og brugerdeltagelse

I 2017 var det fondsfinansierede luftfotodigitaliseringsprojekt *Danmark set fra luften – før Google* fokuseret på brugerinddragelse. Herudover blev det brugergenererede DOD (*Digitalisering On Demand*) udvidet, så bøger fra årene 1915-1918 også indgik i ordningen. Kulturarvsdigitaliseringen bestod i at digitalisere de samlinger, som der er stor efterspørgsel efter, og kom på denne vis også til at have fokus på brugernes behov.

Danmark set fra luften – før Google på Sjælland

I 2017 blev selve digitaliseringsdelen af luftfotoprojektet *Danmark set fra luften – før Google* (Sjælland) afsluttet. Ca. 900.000 luftfotografier er dermed blevet digitaliseret i perioden 2015-2017. 723.000 af disse billeder er allerede blevet metadateret og frigivet online, så brugerne selv kan indplacere dem på den brugerdrevne applikation. Også i 2017 har de mange brugere aktivt benyttet applikationen. I gennemsnit blev der indplaceret 700 billeder i døgnnet i 2017, og i de seneste måneder af året var aktiviteten helt oppe på 1.200 billeder i døgnnet. Den omtrentlige geoplacering af de mange billeder, som udføres af biblioteket, overgik desuden fra manuel indplacering til en automatiseret procedure, så arbejdet fremadrettet kan foregå hurtigere og mere effektivt til glæde for de mange brugere. Den øgede aktivitet blandt brugerne beviser en forsat stor interesse for projektet, og målet om brugerinddragelse kan således betragtes som indfriet.

DOD (Digitalisering on Demand)

Projektet *Digitalisering on Demand*, hvor bibliotekets brugere kan bestille læsesalsklausulerede bøger fra Nationalbibliotekssamlingen fra før 1915, fik i 2017 inkluderet årene 1915-1918 i servicen. Brugen af servicen var ikke på samme niveau som i 2016 og landede på 2.818 bind. Det operationelle mål om 3.200 bind i 2017 er dermed ikke opnået helt, men set over hele rammeaftaleperioden (2015-2017) er der i snit blevet digitaliseret 3.500 bind pr. år. Samlet er dette mål altså indfriet, og faldet i bestillinger i 2017 kan højst sandsynligt forklares ved, at der er tale om en 'mætning' i brugernes efterspørgsel efter materiale fra den periode. I forhold til fremtidige perspektiver vil udvidelsen af DOD med perioden 1915-1918 givetvis øge efterspørgslen, hvilket allerede i 2017 kunne noteres med en stigning i bestillinger.

Ny opgørelsesmetode for benyttelse af digitaliserede værker

Biblioteket har i løbet af 2017 revideret den tekniske opgørelsesmetode for benyttelse af digitale (retrodigitaliserede) samlinger¹ i Nationalbiblioteket København. Ændringen af opgørelsesmetoden har resulteret i et markant højere resultat for brugernes benyttelse af bibliotekets digitale samlinger samlet set, svarende til knap 11,9 mio. downloads. Blandt de mest benyttede materialetyper i 2017 er bibliotekets retrodigitaliserede manuskripter, luftfotografier og småtryk.

Samlet vurdering af årets målopfyldelse for resultatmål 5:

Resultatmålet om, at biblioteket vil udvide sit fokus fra bruger til deltager, hvor kendte som nye benyttere igennem deltagelse i fx bibliotekets vidensindsamling får medejerskab til bibliotekets indhold og aktiviteter, anses i lyset af det ovenstående for opfyldt.

Det Kongelige Bibliotek: Universitetsbiblioteksservice

2.4.2.6 Levering af informationsressourcer

Biblioteket vil intensivere leveringen af digitale informationsressourcer, herunder i form af e-bøger, til Københavns Universitet. Operationelle mål og nøgletal for dette resultatmål fremgår af nedenstående tabel.

Resultatmål 7: Biblioteket vil intensivere leveringen af digitale informationsressourcer, herunder i form af e-bøger, til Københavns Universitet.			
Operationelle mål/nøgletal/indikatorer	2016 R	2017 B	2017 R
Tilvækst trykte bøger (indkøb), max antal	1.410	2.000	1.021
Omkostninger (kr. pr. enhed) ved indlemmelse af fysisk materiale	182	180	180
Tilvækst e-bøger, KUBIS licensbaseret adgang, min antal	39.065	40.000	128.627
Tilvækst e-tidsskrifter, KUBIS licensbaseret adgang, min antal	1.316	1.000	11.376
Udlån trykte bøger (KUBIS), max antal	517.383	465.000	432.999
Downloads e-bøger (KUBIS), min antal	3.664.706	1.180.000	4.749.031 (se note 2)
Downloads e-tidsskrifter (KUBIS), min antal	5.648.672	5.850.000	5.472.653 (se note 2)
Generel brugertilfredshed (brugerundersøgelse 2015 og 2017)	-	Min 90%	Se note 3

Note 1: Operationelle mål er med fed skrift. Øvrige oplysninger er nøgletal.

Note 2: Beregningen af downloads af e-ressourcer bygger på eksterne leverandørers tal opgjort pr. 28. februar 2018.

Note 3: Københavns Universitetsbibliotek har i samråd med Københavns Universitet og efter aftale med Kulturministeriet valgt ikke at gennemføre den i rammeaftalen planlagte brugerundersøgelse i 2017, men først i 2018. Beslut-

¹ Med "digitale samlinger" menes der her retrodigitaliserede materialer i Nationalbibliotekets i København samlinger, som er tilgængelige enten online eller på Det Kgl. Biblioteks betjeningssteder.

ningen er truffet, fordi universitetet ønsker en dyberegående analyse af brugeradfærden med henblik på, at universitetsbiblioteket kan udvikle sig i en retning, der opfylder brugernes ønsker og behov. Den brugertilfredsundersøgelse, der er blevet gennemført i stort set samme form i de seneste år, og hvis resultat er blevet afrapporteret i rammeaftalen, imødekommer ikke dette behov. De tidligere brugerundersøgelser har resulteret i den generelle brugertilfredshed på minimum 90% og dermed har opfyldt de mål, der er stillet i rammeaftalen, men undersøgelsesresultat har ikke givet noget fingerpeg om, hvordan universitetsbiblioteket videre skal udvikle sig. Til dette skal der udvikles et helt nyt koncept. Det vil ske i 2018 i et samarbejde med Københavns Universitet.

Københavns Universitetsbiblioteks e-only strategi og strategi for brugerstyret anskaffelse på e-bogsområdet har været en stor succes og afspejles tydeligt i statistik for anskaffelse- og benyttelse af de digitale samlinger. Accession af trykt litteratur er faldet som planlagt, da der kun anskaffes det, som brugerne efterspørger. Der var budgetteret med, at der højst ville blive anskaffet 2.000 fysiske enheder – resultatet blev en anskaffelse på 1.021 monografier i 2017. For e-bøgernes vedkommende ses en meget stor tilvækst på 128.627 i det antal e-bøger, som biblioteket giver adgang til, set i forhold til den budgetterede tilvækst på 40.000 titler. Den markante tilvækst skyldes, at biblioteket har ændret sin profil hos udbyderne, således at der nu gives adgang til e-bøger udgivet i et større antal år end tidligere.

Benyttelsen af universitetsbibliotekets digitale ressourcer ligger fortsat meget højt. Brugen af e-bøger blev ca. 4,75 mio. downloads, svarende til en stigning på 30% i forhold til 2016, mens brugen af e-tidsskrifter faldt med 3% til knap 5,5 mio. downloads i 2017. Set i forhold til det operationelle mål er stigningen i brugernes benyttelse af e-bøger således markant større end de forventede +10%, mens brugen af e-tidsskrifter ser ud til at have toppet i 2016. Den samlede benyttelse af universitetsbibliotekets digitale samlinger steg i 2017 med gennemsnitligt 18,7% i forhold til 2016 og androg godt 17,7 mio. downloads og søgninger i databaser. Ud over en generelt stigende benyttelse af bibliotekets digitale informationsressourcer kan Fremdriftsreformen tillægges en vis betydning i denne sammenhæng. Reformen har bl.a. resulteret i, at universitetets studerende i gennemsnit har skåret 2,2 måneder af studietiden. Den kortere studietid kan betyde mindre tid til fordybelse og deraf faldende efterspørgsel efter personlig betjening samt færre fysiske besøg i biblioteket, men i stedet øget efterspørgsel og benyttelse af bibliotekets digitale services og informationsressourcer.

Bibliotekets mål om at intensivere leveringen af digitale informationsressourcer indebærer en forventning om, at brugernes efterspørgsel efter trykte materialer falder. Udlånstallet i 2017 blev 433.000 fysiske enheder svarende til et fald på 16 % i forhold til 2016, hvilket er mere end det forventede fald på 10%. Det operationelle mål vedrørende udlån af trykt materiale er således indfriet. Benyttelsen af trykte informationsressourcer har været faldende i en længere årrække, i takt med udviklingen og udbredelsen af digitalt materiale samt digitale services. Yderligere vurderes det, at faldende studieoptag og dermed færre studerende på Københavns Universitet samt effekten af Fremdriftsreformen resulterer i færre biblioteksbrugere med kortere studietid og tidsmæssigt mere presserende informationsbehov, hvilket sammenlagt påvirker omfanget af udlån fra bibliotekets trykte samlinger i nedadgående retning.

Samlet vurdering af årets målopfyldelse for resultatmål 7:

Benyttelsen af e-tidsskrifter er ikke steget som forventet. Der er ikke nogen umiddelbar forklaring på det. Men niveauet for brugernes benyttelse er fortsat højt, som i 2016. Antallet af tilgængelige e-bøger er øget væsentligt, og benyttelsen af dem er øget tilsvarende. Resultatmålet om,

at biblioteket vil intensivere leveringen af digitale informationsressourcer, herunder i form af e-bøger, til Københavns Universitet, anses i lyset af ovenstående for opfyldt.

2.4.2.7 Personlig service

Biblioteket vil udvikle de fysiske studiemiljøer for de studerende ved Københavns Universitet med fokus på anvendelse af *state-of-the-art* informationsteknologi og andre teknologibase-rede støttefunktioner. Operationelle mål for dette resultatmål fremgår af nedenstående tabel.

Resultatmål 8: Biblioteket vil udvikle de fysiske studiemiljøer for de studerende ved Københavns Universitet med fokus på anvendelse af <i>state-of-the-art</i> informationsteknologi og andre teknologibaserede støttefunktioner.			
Operationelle mål/nøgletal/indikatorer	2016 R	2017 B	2017 R
Udvikling af de direkte servicefunktioner	Se årsrapport 2016	Redegørelse i årsrapport	Se nedenfor
Brugertilfredshed med fysiske studiemiljøer (brugerundersøgelse 2015 og 2017)	-	Min 80 %	Se note

Note: Efter aftale med Københavns Universitet og Kulturministeriet er der ikke blevet foretaget en brugerundersøgelse i 2017; se mere i afsnit 2.4.2.6, tabellens note 2.

I 2017 har universitetsbiblioteket fortsat videreudviklingen af KUB DataLabs og deres dækning af såvel generelle som særlige studenterbehov. Biblioteket stiller fire datalabs til rådighed for brugerne: *Datalab* og *Innovationslab* på KUB Nord, *Digital Social Science Lab* (DSSL) på det Samfundsvidenskabelige Fakultetsbibliotek og *[HUMlab]* på KUB Søndre Campus. Udover forskellig indretning rummer de enkelte datalabs forskelligt maskinel og programmel samt en bred kursus- og workshopportefølje. Biblioteket har arbejdet på at stille studierelevante datasæt til rådighed og afviklet kurser og msødeaktiviteter for at styrke brugerens kendskab til datalabs og mulighederne for datahåndtering og -analyse. Universitetsbiblioteket har herudover etableret en bæredygtig driftsmodel for datalabs i forbindelse med, at rammeaftalemidlerne til denne opgave bortfaldt med udgangen af 2017.

I 2017 har biblioteket afholdt 71 labaktiviteter med i alt 710 deltagere i de fire datalabs. Af væsentlige aktiviteter skal fremhæves en workshop i *[HUMlab]* om digital fotogrammetri og mulighederne for at anvende supercomputere i humanistisk forskning samt undervisning og workshops i DSSL om relevante dataværktøjer såsom Nvivo, SPSS og Tableau – det sidstnævnte i samarbejde med Invisio, som er et firma med speciale i kommunikationsteknologi. Bibliotekets datalabs bliver aktivt benyttet af universitetsbrugere og har også været udlånt til enkeltpersoner og grupper. DSSL og de to labs på KUB Nord er altid åbne for brugerne, mens *[HUMlab]* i 2017 har været udlånt 169 gange til de godt 100 medlemmer af labbet.

Den generelle tendens for KU-brugeres benyttelse af de fysiske studiemiljøer er faldende. Det samlede besøgstal for universitetsbibliotekets fem betjeningssteder androg i 2017 godt 750.000. Besøgstillene i 2017 kan ikke sammenlignes direkte med 2016, hvor universitetsbiblioteket havde godt 1 mio. besøgende. I 2016 dækkede besøgstallet over yderligere to betjeningssteder, hvoraf det ene, Det Farmaceutiske Bibliotek, efterfølgende er nedlagt og det andet, Det Juridiske Videncenter, er flyttet til ny KU-lokalitet uden persontæller – to be-

tjeningssteder, der i 2016 tilsammen havde godt 150.000 besøgende. Hertil kommer, at universitetsbiblioteket har udskiftet de gamle persontællere til ny teknologi med ny optællingsmetode, hvorfor besøgstal i 2017 ikke kan sammenlignes direkte med tilsvarende tal i 2016. Universitetsbiblioteket har ikke desto mindre gennem de seneste fem år oplevet et gradvist faldende besøgstal. Dette er en direkte konsekvens af Københavns Universitets prioritering og udbygning af egne studiemiljøer og som følge heraf en gradvis mætning i antallet af studiepladser og dermed aftagende pres på universitetsbibliotekets studiemiljøer. Særligt færdiggørelsen af Mærsk-bygningen på Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet i 2017 har medført et forventeligt fald i besøgstallet og benyttelsen af studiepladser på KUB Nord og har lettet presset på bibliotekets igennem længere tid overfyldte studiefaciliteter. Benyttelsen af disse har nu fundet et naturligt og tilfredsstillende leje for såvel bibliotekets brugere som medarbejdere.

Samlet vurdering af årets målopfyldelse for resultatmål 8:

Resultatmålet om, at biblioteket vil udvikle de fysiske studiemiljøer for de studerende ved Københavns Universitet med fokus på anvendelse af state-of-the-art informationsteknologi og andre teknologibaserede støttefunktioner, anses i lyset af ovenstående for opfyldt.

Statsbiblioteket

2.4.2.8 Biblioteksservice baseret på fysiske materialer (I)

Biblioteket vil som "back-up" for andre biblioteker fortsat indlemme fysiske materialer og fastholde effektivitet i aktiviteterne som nationalt lånecenter. Operationelle mål og nøgletal for dette resultatmål fremgår af nedenstående tabel.

Resultatmål 1: Biblioteket vil som "back-up" for andre biblioteker fortsat indlemme fysiske materialer og fastholde effektivitet i aktiviteterne som nationalt lånecenter.			
Operationelle mål/nøgletal/indikatorer	2016 R	2017 B	2017 R
Procesomkostninger til indlemmelse og bevaring af trykte bøger og AV-dokumenter	145	150	169
Trykte bøger og AV-dokumenter	59.335	60.000	47.848
Procesomkostninger til fysiske udlån	34	35	35
Direkte førstegangsudlån inkl. kopier som erstatter førstegangsudlån	262.833	300.000	231.094
Interurbane førstegangsudlån inkl. kopier som erstatter førstegangsudlån	376.765	400.000	361.386
Depotudlån	103.582	100.000	98.947

Note: Operationelle mål er med fed skrift. Øvrige oplysninger er nøgletal.

Det operationelle mål for 2017 er følgende: *Procesomkostninger til indlemmelse og bevaring af trykte bøger må ikke overstige gennemsnittet af omkostninger for de tre foregående år.*

Resultatet for 2017 blev 169 kr. pr. enhed, hvilket overstiger gennemsnittet for de tre foregående år (150 kr.). Den øgede enhedsomkostning ved indlemmelse og bevaring af trykte bøger og AV-materialer skyldes en ændret leveringsprocedure af pligtafleverede materialer fra Det Kgl. Bibliotek København til DBC (Dansk BiblioteksCenter). Dette har resulteret i en øget procestid pr. enhed, samt at materialerne skal stå 10 uger længere på ventehylde, og dermed er der i 2017 indlemmet et lavere antal pligtafleverede monografier. Der er ikke indikationer for, at denne ændring har påvirket bibliotekets evne til at fungere som "back-up" for andre biblioteker, hverken på kort eller på langt sigt.

Procesomkostninger pr. udlån svarer præcis til det forudsagte, nemlig 35 kr. pr. udlån. Tallet er dog fremkommet som et resultat af lidt mindre aktivitet end tidligere år, idet antal fysiske udlån er faldet hen over året 2017 og ikke helt har nået det forudsagte. Tilsvarende er resourceforbruget faldet på grund af fratrædelser.

Samlet vurdering af årets målopfyldelse for resultatmål 1:

Resultatmålet om, at biblioteket vil som "back-up" for andre biblioteker fortsat indlemme fysiske materialer og fastholde effektivitet i aktiviteterne som nationalt lånecenter, anses i lyset af ovenstående for delvist opfyldt.

2.4.2.9 Biblioteksservice baseret på fysiske materialer (II)

Biblioteket vil digitalisere kulturarven for at bevare den og for at skabe grundlag for at lette adgangen til den. Operationelle mål for dette resultatmål fremgår af nedenstående tabel.

Resultatmål 2: Biblioteket vil digitalisere kulturarven for at bevare den og for at skabe grundlag for at lette adgangen til den.			
Operationelle mål/nøgletal/indikatorer	2016 R	2017 B	2017 R
Avisdigitaliseringsprojektet afsluttes i 1. halvår af 2017 med 32. mio. digitaliserede avissider	9.001.689	3.000.000	9.597.831

Årets målsætning var oprindeligt 3 mio. sider digitaliseret i 2017, men grundet Kulturministeriets tilladelse til at bruge midler fra institutionens opsparede overskud blev det muligt at digitalisere yderligere knap 6,6 mio. avissider i 2017. Dermed har biblioteket udnyttet rammerne for den indgåede kontrakt og det forudgående udbud maksimalt og fået fuldt udbytte af den kapacitet, som er opbygget såvel internt som hos den eksterne leverandør. Projektet som helhed har været særdeles ambitiøst og har også været udsat for mange udfordringer undervejs. De forudgående års erfaringer i projektet har bidraget til at opnå det høje resultat i 2017. Der er således blevet digitaliseret knap 36 mio. avissider i alt. Hertil kommer yderligere et antal digitaliserede sider, som er erhvervet gennem samarbejde med avisudgivere, der selv havde digitaliserede såvel som digitalt fødte avissider i deres arkiver. Digitaliseringen af aviserne har ikke blot resulteret i nye, digitale bevaringskopier, men også i omfattende omtale, intensiv benyttelse og mange begejstrede brugere, både blandt akademiske forskere og slægtsforskere. Desuden har flere forskere henvendt sig til biblioteket om muligheden for at anvende de digitaliserede aviser til datamining i kommende forsk-

ningsprojekter. Der udarbejdes en selvstændig rapport om avisdigitaliseringsprojektet, herunder også en redegørelse for bl.a. tilgængeliggørelse, benyttelse og efterfølgende kassation af papiraviser.

Samlet vurdering af årets målopfyldelse for resultatmål 2:

Resultatmålet om, at biblioteket vil digitalisere kulturarven for at bevare den og for at skabe grundlag for at lette adgangen til den, anses for opfyldt.

2.4.2.10 Biblioteksservice baseret på fysiske materialer (III)

Biblioteket vil øge benyttelsen af indvandrerbiblioteket ved at stille flere digitaliserede materialer til rådighed. Operationelle mål for dette resultatmål fremgår af nedenstående tabel.

Resultatmål 3: Biblioteket vil øge benyttelsen af indvandrerbiblioteket ved at stille flere digitaliserede materialer til rådighed.			
Operationelle mål/nøgletal/indikatorer	2016 R	2017 B	2017 R
Der digitaliseres min. 300 enheder (hele cd'er/dvd'er) pr. år	0	700	771

Digitaliseringen af materialer til indvandrerbiblioteket blev i 2016 udskudt til 2017. De 771 digitaliserede enheder afspejler derfor den samlede målopfyldelse for 2016 og 2017 med tilfredsstillende resultat. De digitaliserede enheder tilgængeliggøres på hjemmesiden Verdensbiblioteket.dk, som i 2017 har fået ny teknisk platform og nyt design. Derudover er Verdensbiblioteket.dk i forbindelse med et nordisk projekt udvidet fra kun at indeholde musik og film til også at omfatte e-bøger og lydbøger på udvalgte sprog. Den tekniske overgang og tilgængeliggørelsen af nye materialekategorier på sitet gør det vanskeligt at sammenligne benyttelsesstatistik i 2017 med de forudgående år, men udviklingen i benyttelsen vil blive fulgt nøje i 2018 og forventes at stige. Der er planlagt en større markedsføringskampagne sammen med en kreds af folkebiblioteker for at udbrede kendskabet til sitet.

Samlet vurdering af årets målopfyldelse for resultatmål 3:

Resultatmålet om, at biblioteket vil øge benyttelsen af indvandrerbiblioteket ved at stille flere digitaliserede materialer til rådighed, anses for opfyldt.

2.4.2.11 Biblioteksservice baseret på digitale materialer (I)

Biblioteket vil imødekomme efterspørgslen efter digitale materialer til forskning og undervisning og sikre at de kan tilgås på tidssvarende måde. Operationelle mål og nøgletal for dette resultatmål fremgår af nedenstående tabel.

Resultatmål 4: Biblioteket vil imødekomme efterspørgslen efter digitale materialer til forskning og undervisning og sikre at de kan tilgås på tidssvarende måde.			
Operationelle mål/nøgletal/indikatorer	2016 R	2017 B	2017 R
Dokumentation for at efterspørgslen efter digitale materialer imødekommes og kan tilgås tidssvarende	Se årsrapport 2016	Redegørelse i årsrapport	Se nedenfor

Proces- og materialeomkostninger til e-tidsskrifter, pr. download	8	8	6,96
Tidsskriftdownloads	5.931.077	5.000.000	5.592.062 (note 2)

Note 1: Operationelle mål er med fed skrift. Øvrige oplysninger er nøgletal.

Note 2: Beregningen af tidsskriftdownloads bygger på eksterne leverandørers tal opgjort pr. 28. februar 2018.

Brugerundersøgelse 2017

I slutningen af 2017 gennemførte Det Kgl. Bibliotek en brugerundersøgelse i samarbejde med Analyse Danmark, som skulle belyse brugernes opfattelse af bibliotekets levering af digitale materialer, og om hvorvidt den var tilfredsstillende og tidssvarende. Undersøgelsen gjorde brug af etnoraids, et fokusgruppeinterview og et duo-interview, samt en række telefoninterviews. Undersøgelsen har vist, at der generelt set er en forholdsvis høj tilfredshed med leveringen af materialer, både blandt studerende og underviserne ved Aarhus Universitet. Der var dog flere steder, hvor brugerne oplever plads til forbedringer, bl.a. i kommunikationen om, hvilke materialer der kan udleveres hvornår og hvordan, samt i bibliotekets søgemaskine, som flere mener giver for mange irrelevante hits i en søgning. Analyse Danmark afleverede en rapport med deres analyse og findings, ligesom også de rå data blev afleveret, så bibliotekets specialister kan dykke ned i datamaterialet og blive endnu klogere på brugernes ønsker og behov. Det videre arbejde i 2018 bliver at finde ud af, hvordan de forskellige punkter, som undersøgelsen har peget på, kan forbedres – både i forhold til eksisterende og nye systemer på Det Kgl. Bibliotek.

Benyttelse af digitale materialer

Regnskabstal for antal downloads fra elektroniske tidsskrifter, som fremgår af tabellen ovenfor, viser, at brugernes benyttelse af de digitale materialer fortsat ligger højt. Dette sker på trods af opsigelser af en række licensabonnementer. Omkostningsniveauet for e-tidsskrifter (proces- og materialeomkostninger pr. download) bliver dermed lavere end forventet.

Samlet vurdering af årets målopfyldelse for resultatmål 4:

Resultatmålet om, at biblioteket vil imødekomme efterspørgslen efter digitale materialer til forskning og undervisning og sikre at de kan tilgås på tidssvarende måde, anses for opfyldt.

2.4.2.12 Biblioteksservice baseret på digitale materialer (II)

Biblioteket vil øge benyttelsen af bibliotekets digitale kulturarvsmaterialer. Operationelle mål for dette resultatmål fremgår af nedenstående tabel.

Resultatmål 5: Biblioteket vil øge benyttelsen af bibliotekets digitale kulturarvsmaterialer.			
Operationelle mål/nøgletal/indikatorer	2016 R	2017 B	2017 R
Antal besøg på Mediestream-portalen	485.167	513.000	525.834
Etablering af ny brugermedfinansieret service ("Kulturarvscluster") til datamining	Se årsrapport 2016	Redegørelse i årsrapport	Se nedenfor

Det operationelle mål om en årlig stigning i benyttelsen af Mediestram-portalen på mindst 5% er indfriet i 2017, da årets resultat viser en stigning på 8,8% forhold til 2016. Den stigende benyttelse er primært opnået gennem tilgængeliggørelse af aviser på Mediestream i april 2015, hvoraf en stor mængde er frit tilgængelige for alle. Det Kgl. Biblioteks radio/tv-samling er kun tilgængelig på biblioteket samt for universitetsstuderende og -forskere efter aftale med Copydan. Biblioteket er med tilgængeliggørelsen af aviserne kommet ud til nye målgrupper, som vi ellers ikke har haft mange tilbud til. Vi kan i øvrigt konstatere, at selv om antal tilgængelige avissider er mangedoblet siden 2015, så giver det ikke en proportional stigning i benyttelsen, men en svag stigning.

I forhold til det operationelle mål om etablering af en ny brugermedfinansieret service til datering i de digitale kulturarvsmaterialer var der opstillet følgende delmål i 2017:

- Der gennemføres i 2017 mindst 5 pilotprojekter på Kulturarvsclusteret.
- Projekterne skal skabe nye forskningsresultater, og disse præsenteres i forbindelse med Kulturarvsclusterets egen formidling til inspiration for nye potentielle brugere.
- Betalingsmodel er udviklet inden udgangen af 2017.

Statsbiblioteket indgik i maj 2015 en aftale med DeIC (Danish e-Infrastructure Cooperation) om etableringen af Kulturarvscluster. DeIC bidrager over en 4-årig periode med 3 mio. kr., mens Statsbibliotekets bidrag var et tilsvarende beløb i medfinansiering, primært i form af medarbejderressourcer. Primo 2017 viste projektførelsen med den eksterne leverandør IBM endegyldigt, at leverandøren ikke kunne løfte den opgave, de var blevet stillet. Aftalen og samarbejdet med IBM blev formelt afsluttet i april 2017 og i løbet af 2. halvår 2017 byggede biblioteket selv en løsning, der til fulde lever op til alle de eksisterende krav inkl. krav til håndtering af persondata. Grundet overgangen til egen-udvikling har vi først i 4. kv. 2017 kunnet starte det første pilotprojekt. Resultater herfra forventes i løbet af 1. kv. 2018, mens betalings- og forretningsmodel forventes færdigudviklet i løbet af 2018, samtidig med at biblioteket får en egentlig belastning af Kulturarvsclusteret og derved erfaring med ressourceforbrug. Vi forventer ligeledes, at Kulturarvsclusteret i 2018 overgår fra udviklingsprojekt til en egentlig biblioteksservice.

De opsatte mål havde som en klar forudsætning, at der var et fungerende Kulturarvscluster medio 2017, hvilket viste sig ikke at holde stik. Målene var ambitiøse, men ikke urealistiske. Det største resultat og klart den største opgave knytter sig til etableringen af den tekniske infrastruktur, og den opgave er tilendebragt. Dette var ikke et formelt mål i sig selv, men en forudsætning for de øvrige mål. De konkrete mål i forhold til infrastrukturen er således kun i ringe omfang opnået, men den afgørende forudsætning, etablering af infrastrukturen, er veloverstået. Den nye infrastruktur skal bidrage til at give relevant forskningsadgang via nye digitale redskaber til Det Kgl. Biblioteks digitale samlinger. Det er en særlig type adgang, som adskiller sig væsensforskelligt fra traditionelle søgesystemer og online web-adgange til digitale materialer. Metoden med at etablere en helt ny infrastruktur har således haft det indbyggede risikoelement, at infrastrukturen og teknologierne bagved på mange måder var nye. Den nuværende status betyder, at projektet nu langt om længe kan køre videre som planlagt fra starten. Det samlede projekt er 18 måneder forsinket, men er altså tilbage på sporet.

Samlet vurdering af årets målopfyldelse for resultatmål 5:

Resultatmålet om, at biblioteket vil øge benyttelsen af bibliotekets digitale kulturarvsmaterialer, anses i lyset af ovenstående for delvist opfyldt.

2.4.2.13 Vejledning og anden formidling (I)

Biblioteket vil udvikle det fysiske biblioteksrum som attraktive steder for læring og dannelse.

Operationelle mål og nøgletal for dette resultatmål fremgår af nedenstående tabel.

Resultatmål 6: Biblioteket vil udvikle det fysiske biblioteksrum som attraktive steder for læring og dannelse.			
Operationelle mål/nøgletal/indikatorer	2016 R	2017 B	2017 R
Brugertilfredshed med bibliotekets fysiske faciliteter	-	80%	99%
Antal besøgende (SB, SBS, Skejby, Psykiatrisk)	631.942	635.000	608.708
Åbningstid pr. uge (SB, SBS, Skejby, Psykiatrisk)	151	151	139
Studiearbejdspladser, antal siddepladser (SB, SBS, Skejby, Psykiatrisk)	836	836	837
Tilmeldingsbaseret brugerundervisning, antal fremmødte	7.432	7.000	10.475

Note: Operationelle mål er med fed skrift. Øvrige oplysninger er nøgletal.

Det Kgl. Bibliotek gennemførte i september-oktober 2017 en brugerundersøgelse vedrørende det fysiske biblioteksrum på bibliotekets hovedadresse på Victor Albecks Vej 1 i Aarhus. 288 brugere deltog i undersøgelsen, der viste en tilfredshedsgrad på 99%, som er andelen af brugere, der på spørgsmålet om den samlede tilfredshed med de fysiske faciliteter svarede enten "tilfreds" eller "meget tilfreds". Undersøgelsen gav endvidere oplysninger om brugerprofil, anvendt tid på biblioteket, formål med besøg og benyttede områder. På spørgsmålet om, hvor ofte brugerne besøger biblioteket, svarede 56% "flere gange om ugen". En stor andel bruger lang tid på biblioteket: 45% af brugerne svarede, at de opholder sig 3-6 timer dagligt på biblioteket. På spørgsmålet om, hvorfor de kommer på biblioteket (med mulighed for at anføre flere formål), svarede 81%, at de kommer for at studere, 51% for at lave gruppearbejde, 31% for at mødes med andre, og 24% for at hente/aflevere materialer. På spørgsmålet om, hvad der er ens "yndlingsspot", svarede mange "kælderen", hvilket afspejler, at brugerne har taget godt imod de nye faciliteter til afslapning og aktiviteter, som åbnede i bibliotekets kælderetage i februar 2017.

Biblioteket har de seneste tre år arbejdet på at udvide og forny publikumsarealerne på Victor Albecks Vej ud fra en helhedsplan, hvilket i 2017 resulterede i åbningen af nye faciliteter i kælderniveau i et areal, som indtil da havde været lukket og bl.a. anvendt til opmagasinering af tidsskrifter. De nye faciliteter i kælderetagen omfatter bl.a. undervisningslokaler og et stort areal med forskellige aktiviteter og opholdspladser. På stueplanen blev der bl.a. indrettet café med aviser og tidsskrifter. Ombygningsfasen afsluttes i februar 2018.

Samlet set var der et mindre fald i antal besøgende fra 2016 til 2017 på bibliotekets betjeningssteder i Aarhus, som omfatter hovedadressen Victor Albecks Vej 1 samt bibliotekerne under AU Health. Besøgstallet på Victor Albecks Vej steg fra 429.685 i 2016 til 446.419 i 2017, mens besøgstallet på bibliotekerne under Health faldt med ca. 20 pct., hvilket bl.a. skyldes reduceret åbningstid på AU Library, Psykiatri.

Samlet vurdering af årets målopfyldelse for resultatmål 6:

Resultatmålet om, at biblioteket vil udvikle det fysiske biblioteksrum som attraktive steder for læring og dannelse, anses for opfyldt.

2.4.2.14 Vejledning og anden formidling (II)

Biblioteket vil bistå forskere i at håndtere de stigende mængder forskningsdata som bidrag til at sikre troværdighed og kvalitet i dansk forskning (jfr. den nye nationale adfærdskodeks for integritet i dansk forskning). Operationelle mål for dette resultatmål fremgår af nedenstående tabel.

Resultatmål 7: Biblioteket vil bistå forskere i at håndtere de stigende mængder forskningsdata som bidrag til at sikre troværdighed og kvalitet i dansk forskning (jfr. den nye nationale adfærdskodeks for integritet i dansk forskning).			
Operationelle mål/nøgletal/indikatorer	2016 R	2017 B	2017 R
Gennemførelse af pilotprojekter vedr. håndtering af forskningsdata i 2016	Se årsrapport 2016	Redegørelse i årsrapport	Se nedenfor

Rammeaftalen siger: *Biblioteket vil senest i 2016 gennemføre et eller flere pilotprojekter vedr. håndtering af forskningsdata i forhold til udvalgte fagområder (specielt humaniora og samfundsvidenskab). Der udarbejdes i 2016 en rapport om projektet/projekterne, og på baggrund heraf aftales mål for 2017-2018.*

Mål for aktiviteten i 2017:

- Der er lagret mindst 10 nye datasæt i Det Kgl. Biblioteks nye Library Open Access Repository (LOAR²).
- Biblioteket har vejledt mindst 5 forskningsprojekter i håndtering af forskningsdata.
- Biblioteket har udbredt kendskabet til DMPOnline og LOAR ved mindst 5 relevante arrangementer.
- Biblioteket har afklaret, hvordan biblioteket understøtter Aarhus Universitet i forhold til data management, særligt i forhold til AU Arts.

Det Kgl. Bibliotek Aarhus har i 2017 arbejdet med data management i gennem følgende aktiviteter:

- Data Management i Praksis (DMiP) – DEFF-projekt (marts 2015 – oktober 2017)
- Det Nationale Forum for Forskningsdata Management (DM-Forum³)
- Deltagelse i AUs e-science udvalg⁴
- Video Life Cycle Data Management (VDM) – DeIC-projekt (august 2016 – oktober 2018)
- Arbejdet med data-repository-plattformen LOAR (Library Open Access Repository)

² <https://loar.kb.dk>

³ https://www.deic.dk/datamanagement/DM_forum

⁴ <http://medarbejdere.au.dk/strategi/ufes/aus-e-science-udvalg/>

Der er i 2017 lagret i alt 146 datasæt i LOAR. Alle disse datasæt knytter sig til Det Kgl. Biblioteks egne samlinger, og der er således endnu ikke lagret eksterne forskeres egne datasæt, hvilket forventes at blive tilfældet fremadrettet. De datasæt, som biblioteket har lagret i LOAR indtil videre, er bl.a. datasæt med gamle aviser og ældre dansk litteratur. Fordelen ved at lægge datasæt i LOAR er, at datasæt bl.a. tildeles en såkaldt DOI (permanent identifikator), som gør, at forskere og studerende, som anvender disse data, kan angive en entydig reference til de data, de har arbejdet med. Der er desuden udarbejdet en flyer om LOAR, som kan medbringes ved eksterne oplæg og møder, og et spørgeskema om behovs-afløring for data repository for ikke-åbne data (fx følsomme og/eller fortrolige data). Spørgeskemaet skal bidrage til at målrette udviklingen af eventuelle fremtidige services for denne særlige type data. Biblioteket vejleder løbende forskningsprojekter i håndtering af forskningsdata – både via konkrete forespørgsler og gennem vejledning og undervisning. Nogle af de konkrete forskningsprojekter, som inkluderer vejledning er LARM, *Probing a Nations Web* samt *Video Data Management*.

Biblioteket har arbejdet med at udbrede kendskabet til DMPOnline og LOAR ved en række arrangementer og lejligheder, herunder i form af egen deltagelse i projekter, bibliotekets oplæg for forskere og studerende ved eksterne arrangementer og i forbindelse med besøg fra udenlandske biblioteker, som har vist interesse i Det Kgl. Biblioteks arbejde inden for dette felt. Interessen for bibliotekets arbejde med data management kommer særligt fra Aarhus Universitet (AU), herunder Forskningsstøtteenhed, fakultetsbiblioteker og universitetets IT. I samarbejdet med AU har vi udarbejdet en vejledning om samarbejdsaftale om forskningsdata og en såkaldt modelaftale. Modelaftalen bruges nu på tværs af AU, og aftalens dokumenter er tilgængelige på både AUs og DeIC's hjemmesider.

Bibliotekets aktiviteter på området data management har været mangeartede og rettet imod mange forskellige forskere og forskergrupper. Biblioteket har således bidraget aktivt til opkvalificering af forskernes kompetencer og ydet praktisk hjælp og vejledning til forskernes egen håndtering af stigende mængder digitale data i forskningsprocessen. En bedre håndtering af data bidrager til at sikre troværdighed og kvalitet i forskningen samt en mere effektiv udnyttelse af samfundsværdien af forskningsdata i forbindelse med genbrug af data fra det ene forskningsprojekt til det næste. Fusionen mellem de tidligere institutioner Statsbiblioteket og Det Kongelige Bibliotek har gjort det nødvendigt at få afklaret, hvordan der arbejdes med data management på tværs af den nye institution og i samarbejdsrelationen med de enkelte universiteter, som biblioteket betjener. Opgaven er således blevet markant større, og arbejdet planlægges igangsat med hensyntagen til andre væsentlige fusionsopgaver.

Målet med lagring af datasæt i LOAR er indfriet med langt flere datasæt, dog mangler biblioteket endnu at få de første eksterne datasæt i systemet. Målet for vejledning er indfriet. Det samme gælder målet om kendskab til bibliotekets servicetilbud i forhold til forskningsdata. Det sidste delmål er ikke fuldt ud indfriet grundet den ændrede situation som følge af fusionen, men det strategiske samarbejde mellem Det Kgl. Bibliotek og AU er fortsat meget vigtigt, og der vil blive arbejdet videre i dette spor, også i lyset af biblioteks nye rammeaftale og strategi for 2018-2019.

Samlet vurdering af årets målopfyldelse for resultatmål 7:

Resultatmålet om, at biblioteket vil bistå forskere i at håndtere de stigende mængder forskningsdata som bidrag til at sikre troværdighed og kvalitet i dansk forskning, anses for opfyldt.

Det Kgl. Bibliotek**2.4.2.15 Forskning**

Biblioteket vil øge kendskabet til kulturarven gennem sin forskning og en bred forskningsformidling samt fokusere på aktiviteter, der anskueliggør og udnytter potentialet i bibliotekets digitale samlinger. Operationelle mål for dette resultatmål fremgår af nedenstående tabel.

Nyt resultatmål: Biblioteket vil øge kendskabet til kulturarven gennem sin forskning og en bred forskningsformidling samt fokusere på aktiviteter, der anskueliggør og udnytter potentialet i bibliotekets digitale samlinger.			
Operationelle mål/nøgletal/indikatorer	2016 R	2017 B	2017 R
Antal publikationer	-	70	71
Antal videnskabelige konferencer	-	2	2

Publikationer

Der er udgivet 71 publikationer i 2017, heraf 9 bøger. Alle publikationerne er indrapporteret i forskningsregistreringssystemet PURE. I forhold til 2016 er antallet af publikationer faldet med omkring 40%, men det skal ses i sammenhæng med, at antallet af forskningsårsværk er mere end halveret. Publikationsvirksomheden er foregået inden for rammerne af bibliotekets forskningsplan 2016-2019 med vægt på de deri afstukne satsningsområder. Inden for alle områderne er der igen i år fremkommet væsentlige publikationer i form af bøger, konferencebidrag og artikler, hvortil såvel institutionens egne forskere som de domicilerede forskere har bidraget.

Konferencer

Der er afholdt to videnskabelige konferencer i 2017. ICOM-CC's (Committee for Conservation) internationale kongres blev afholdt i september. Det Kgl. Bibliotek var medlem af den nationale organisationskomité sammen med Nationalmuseet, Statens Museum for Kunst, Statens Naturhistoriske Museum og Konservatorskolen. Det Kgl. Bibliotek var vært for åbningsreceptionen, som blev afholdt på kongressens første aften i Den Sorte Diamant. I kongressen deltog mere end 1000 deltagere fra 58 lande. Kongressen var samlet set en stor succes med mange faglige foredrag og samtaler blandt internationale kolleger.

Unfinished Histories: Art, Memory, and the Visual Politics of Coloniality, som fandt sted 30. november – 1. december 2017, var en international forskningskonference arrangeret af Institut for Kunst og Kulturvidenskab, Københavns Universitet og Det Kgl. Bibliotek i anledning af 100-året for salget af de caribiske øer St. Thomas, St. John og St. Croix. Konferencen bragte forskere, kunstnere og andre interesserede sammen for at diskutere forholdet mellem kunst, erindring og kolonialisme. 200 deltagere fra hele verden deltog i konferencen. Der var en række deltagere fra US Virgin Islands, og for første gang lykkedes det således at

få caribiske forskere, kuratorer og kunstnere til Danmark og skabe et rum for dialog med det danske forsknings- og kunstmiljø – i en international kontekst.

Samlet vurdering af årets målopfyldelse for nyt resultatmål:

Resultatmålet om, at biblioteket vil øge kendskabet til kulturarven gennem sin forskning og en bred forskningsformidling. samt fokusere på aktiviteter, der anskueliggør og udnytter potentialet i bibliotekets digitale samlinger, anses for opfyldt.

2.5. Forventninger til kommende år

Det Kgl. Bibliotek er i gang med en gennemgribende fusionsproces, som skal skabe én organisation af de sammenlagte biblioteker. Samtidig skal biblioteket tilpasse aktiviteterne til faldende bevillinger og starte en transformation af den nye institution med den effekt, at det digitale fylder mere, og at biblioteket når bredere ud end i dag.

Dette arbejde tager afsæt i en ny rammeaftale, som er en toårig fusionsaftale for 2018-2019. Det Kgl. Bibliotek har i den sammenhæng formuleret en ny strategi med tre overordnede sigtelinjer frem mod 2020:

- Det Kgl. Bibliotek bevarer og formidler kulturarv, så den skaber værdi for samfundet;
- Det Kgl. Bibliotek gør viden tilgængelig for uddannelse og forskning; oplysning og oplevelse;
- Det Kgl. Bibliotek gør brugerne i stand til at skabe og bruge information redeligt.

Der er i rammeaftalen fastlagt en række resultatmål, som understøtter realisering af den nye strategi. Resultatmålene drejer sig i høj grad om at øge kendskabet til Det Kgl. Biblioteks tilbud og at øge benyttelsen af dem. Der er fokus på digital kommunikation til brugerne og på digitale materialer. Der er fokus på at videreføre driften med høj brugertilfredshed. Der er ligeledes fokus på at sikre effektiviseringsgevinster forbundet med fusionen og på andre gevinster i form af standardisering, driftsstabilitet og skalerbarhed. Hermed skabes grundlag for yderligere konsolidering på forskningsbiblioteksområdet.

I 2018 vil der fortsat være fokus på at konsolidere Det Kgl. Biblioteks økonomi og udvikle en sammenhængende og systemunderstøttet ressourcestyring i den fusionerede institution. Der vil blive arbejdet med effektivisering og digitalisering af administrative processer og forretningsgange, ligesom opgaven med at skabe ensartede politikker, retningslinjer og praksisser fortsætter. Arbejdet med etableringen af et nyt fællesmagasin i Frederikssund vil i 2018 blive intensiveret, idet der skal gennemføres en udbudsproces med valg af entreprenør. Samtidig vil arbejdet med at fortætte og optimere brugen af bibliotekets bygninger og magasiner fortsætte som et middel til at imødekomme de kommende års bevillingsfald. I 2018 skal en del af Det Kgl. Biblioteks it-drift overdrages til Statens It. Denne transitionsproces forventes at kræve en del interne ressourcer og løber helt frem til udgangen af året.

Mange brugere har hidtil kun i begrænset omfang oplevet ændringer som følge af biblioteks-sammenlægningerne. Det vil ændre sig med to store projekter igangsat i 2017 – biblioteket skal lancere nyt netsted på www.kb.dk i 2018 og nyt bibliotekssystem i 2019. De to tiltag vil på markant vis synliggøre Det Kgl. Bibliotek som Danmarks nationale bibliotek.

Nedenstående tabel 7 viser regnskabsresultatet 2017 i forhold til det godkendte grundbudget for 2018.

Tabel 7: Forventninger til det kommende år

	Regnskab 2017	Grundbudget 2018
Bevilling og øvrige indtægter	585,7	657,8
Udgifter	-582,1	657,8
Resultat	3,7	0

Grundbudgettet for 2018 er ca. 70 mio. kr. højere end regnskabsresultatet for 2017. Dette beror i alt væsentligt på virksomhedsoverdragelsen af AU Library. Ses der bort fra denne, falder bevillingen i størrelsesordenen 10 mio. kr. årligt, så det samlede råderum om fire år er godt 40 mio. kr. mindre end i 2018. Hertil kommer, at den ekstra omkostning ved at overgå til Statens It er budgetteret til 10,5 mio. kr. over en seksårig periode. Begge faktorer-forventes afspejlet i aktivitetsniveauet.

3. Regnskab

3.1. Anvendt regnskabspraksis

Regnskabspraksis tager udgangspunkt i de regnskabsregler og principper, der fremgår af regnskabsbekendtgørelsen og de nærmere retningslinjer i Finansministeriets Økonomisk Administrative Vejledning. Årsrapporten 2017 er opstillet efter disse regler og principper med følgende afvigelser/specifikationer i forhold til regelsættet:

- installationer med særligt højt teknologiindhold afskrives efter dispensation fra Kulturministeriet over 10 år i stedet for 20 år;
- reoler, som anvendes til magasinering af bibliotekets samlinger, afskrives som inventar med en afskrivningstid på 10 år.

Regnskabsoplysningerne, der anvendes i årsrapporten, er, hvor det er muligt, baseret på SKS. Med hensyn til formålsregnskabet (tabel 5) bemærkes det dog, at det har været nødvendigt at foretage en række manuelle fordelinger ud fra fordelingsnøgler for at danne et tilnærmelsesvist retvisende regnskab. Sammenlægningen mellem Statsbiblioteket og Det Kongelige Bibliotek blev udmeldt så sent på året i 2016, at det ikke var muligt på forhånd at fastsætte fælles principper for fordeling af omkostninger direkte i bogføringen.

Der har skullet fastsættes ensartet regnskabspraksis i den nye institution. Da praksis har været noget forskellig i de fire gamle institutioner, er der ikke tale om fuld kontinuitet i regnskabspraksis bagud i tid. Dette gælder bl.a. for principperne for aktivering hhv. driftsføring, hvor den nye institution følger en forsigtig praksis. Med hensyn til opgørelse af feriepengeforpligtelsen på den nye institution anvendes model 1 fra Moderniseringsstyrelsens vejledning om beregning af feriepengeforpligtelsen.

Det Kgl. Bibliotek modtager fondsmidler til kulturarrangementer, forskningsaktiviteter mv. Sådanne tilskudsfinansierede aktiviteter holdes regnskabsmæssigt adskilt fra institutionens

ordinære drift, og forbrug på aktiviteterne registreres enten løbende eller omposteres fra ordinær virksomhed på et dokumenteret grundlag (tidsregistrering mv.). Projekter bogføres på særskilte aktivitetsnumre. Indtægter føres kvartalsvis mod nedskrivning af tilskuddet (ved forudbetalinger) eller ved registrering af et tilgodehavende (ved efterbetalinger). Mindreforbrug returneres til tilskudsgiver med mindre andet aftales med denne. Et eventuelt merforbrug finansieres af den ordinære drift.

Biblioteket medfinansierer i en række tilfælde aktiviteter, der i øvrigt håndteres som tilskudsprojekter. Dette vil normalt fremgå af såvel ansøgning som budget. Egentlig merforbrug i forhold til samlet budget forekommer sjældent, men dækkes i disse tilfælde af bibliotekets ordinære bevilling. Biblioteket har normalt ikke indtægter genereret af tilskudsfinansierede aktiviteter ud over selve tilskuddet, men skulle det forekomme, vil anvendelsen af indtægterne blive aftalt med tilskudsgiver.

Det Kgl. Bibliotek udlejer restkapacitet i mødelokaler mv. Priserne fastsættes efter principperne for indtægtsdækket virksomhed. Regnskab 2017 for udlejningsvirksomheden fremgår af bilag til årsrapporten.

3.2. Resultatopgørelse mv.

Tabel 8 viser resultatopgørelsen for 2017 sammenholdt med resultatopgørelsen for de fire nu sammenlagte institutioner i 2016 samt budget 2018. 2018 er baseret på det af Kulturministeriet godkendte grundbudget.

Tabel 8: Resultatopgørelse

Mio. kr., løbende priser note:	Regnskab 2016	Regnskab 2017	Budget 2018
Ordinære driftsindtægter			
<i>Indtægtsført bevilling</i>			
Bevilling	-526,0	-523,8	-556,2
Anvendt af tidligere års reserverede bevillinger	-7,0	0,0	0,0
Reserveret af indeværende års bevillinger	7,0	0,0	0,0
Indtægtsført bevilling i alt	-526,0	-523,8	-556,2
Salg af varer og tjenesteydelser	-45,1	-29,6	-30,0
Internt statsligt salg af varer og tjenesteydelser	0,0	-14,4	-51,3
Tilskud til egen drift	-17,9	-8,9	-9,0
Gebyrer	-0,4	-1,0	-1,0
Ordinære driftsindtægter i alt	-589,4	-577,7	-647,5
Ordinære driftsomkostninger			
Ændring i lagre	0,0	0,0	0,0
<i>Forbrugsomkostninger</i>			
Husleje	8,6	6,6	3,5
Forbrugsomkostninger i alt	8,6	6,6	3,5
<i>Personaleomkostninger</i>			
Lønninger	245,1	239,9	280,0

Andre personaleomkostninger	1,2	1,8	2,0
Pension	37,6	36,6	44,8
Lønrefusion	-13,1	-13,8	-14,0
Personaleomkostninger i alt	270,7	264,4	312,8
Af- og nedskrivninger	39,2	36,0	35,5
Internt køb af varer og tjenesteydelser	0,0	50,5	55,0
Andre ordinære driftsomkostninger	242,7	182,5	205,0
Ordinære driftsomkostninger i alt	561,2	539,9	611,8
Resultat af ordinær drift	-28,2	-37,8	-35,7
Andre driftsposter			
Andre driftsindtægter	-14,8	-7,8	-10,0
Andre driftsomkostninger	7,0	0,9	5,0
Resultat før finansielle poster	-36,0	-44,6	-40,7
Finansielle poster			
Finansielle indtægter	-0,1	-0,3	-0,3
Finansielle omkostninger	42,2	41,2	41,0
Resultat før ekstraordinære poster	6,1	-3,7	0,0
Ekstraordinære poster			
Ekstraordinære indtægter	0,0	0,0	0,0
Ekstraordinære omkostninger	0,0	0,0	0,0
Årets resultat	6,1	-3,7	0,0

Som nævnt tidligere har de fire sammenlagte institutioner været underlagt ganske forskellige drifts- og bevillingsmæssige vilkår. Det er derfor vanskeligt at sammenligne den sammenlagte resultatopgørelse for 2016 med 2017.

Det bemærkes, at der fra 2017 er indført særskilte konti for internt statsligt køb og salg af varer og tjenesteydelser.

Ser man på udviklingen fra 2017 til 2018, er den stærkt påvirket af virksomhedsoverdragelsen af Aarhus University Library (AU Library). Stigningen i bevillingen kan alene henføres til virksomhedsoverdragelsen; ses der bort fra denne, falder bevillingen, ligesom AU Library er årsagen til den forventede stigning i indtægterne (under internt statsligt salg), lønudgifterne og andre driftsomkostninger. Den samlede resultatvirkning af overdragelsen er i størrelsesordenen 70 mio. kr. (merbevilling og -indtægter henholdsvis merudgifter).

For så vidt angår faldet i huslejeomkostninger over den betragtede periode, beror den på opsigelse af flere lejemaal med henblik på at indfri pålagte besparelser.

3.2.1. Forklaring af tilbageførte hensættelser og periodiseringsposter

Der er ikke tilbageført af tidligere års hensættelser eller foretaget ændret skøn i forhold til periodiseringsposter.

3.2.2. Resultatdisponering

Tabel 9 viser, at årets mindreforbrug er disponeret til overført overskud.

Tabel 9: Resultatdisponering

Mio. kr., løbende priser note:	Regnskab 2016	Regnskab 2017	Budget 2018
Disponeret til bortfald	0,0	0,0	0,0
Disponeret til reserveret egenkapital	0,0	0,0	0,0
Disponeret udbytte til statskassen	0,0	0,0	0,0
Disponeret til overført overskud	-6,1	3,7	0,0

3.3. Balancen

Tabel 10: Balancen

Aktiver note:	Primo 2017	Ultimo 2017	Passiver note:	Primo 2017	Ultimo 2017
Anlægsaktiver:			Egenkapital		
<i>Immaterielle anlægsaktiver</i>			Reguleret egenkapital (startkapital)	5,3	5,3
1 Færdiggjorte udviklingsprojekter	0,0	0,0	Opskrivninger	0,0	0,0
Erhvervede koncenssioner, patenter, licenser m.v.	0,2	0,1	Reserveret egenkapital	0,0	0,0
Udviklingsprojekter under opførelse	0,0	0,0	Bortfald af årets resultat	0,0	0,0
Immaterielle anlægsaktiver i alt	0,2	0,1	Udbytte til staten	0,0	0,0
2 Materielle anlægsaktiver			Overført overskud	0,0	23,7
Grunde, arealer og bygninger	808,1	777,0	Egenkapital i alt	5,3	29,1
Infrastruktur	0,0	0,0	Hensatte forpligtelser	6,1	8,4
Transportmateriel	0,6	0,4	<i>Langfristede gældsposter</i>		
Produktionsanlæg og maskiner	4,2	3,3	FF4 Langfristet gæld	634,7	808,0
Inventar og IT-udstyr	11,3	11,4			
Igangværende arbejder for egen regning	0,5	2,5	Donationer	0,0	0,0
Materielle anlægsaktiver i alt	824,6	794,6	Prioritetsgæld	0,0	0,0
Statsforskrivning	5,3	5,3	Anden langfristet gæld	0,0	0,0
Øvrige finansielle anlægsaktiver	0,0	0,0	Langfristet gæld i alt	634,7	808,0
Finansielle anlægsaktiver i alt	5,3	5,3	<i>Kortfristede gældsposter</i>		
Anlægsaktiver i alt	830,1	800,0	Leverandører af varer og tjenesteydelser	20,9	41,0
Omsætningsaktiver:			Anden kortfristet gæld	187,0	6,5
Varebeholdning	0,0	0,0			
Tilgodehavender	41,9	56,6			
Værdipapirer	0,0	0,0			

Likvide beholdninger			Skyldige feriepenge	37,7	39,3
FF5 Uforrentet konto	27,2	27,2	Reserveret bevilling	0,0	0,0
FF7 Finansieringskonto			Igangværende arbejder	25,7	35,6
	19,8	85,7	for fremmed regning		
Andre likvider			Periodeafgrænsningspo-	1,6	1,8
	0,0	0,0	ster		
Likvide beholdninger i alt	47,0	113,0	Kortfristet gæld i alt	273,0	124,1
Omsætningsaktiver i alt	89,0	169,5	Gæld i alt	907,7	932,1
Aktiver i alt	919,1	969,5	Passiver i alt	919,1	969,5

Aktiver og passiver er overført primo til den nye institution i henhold til de statslige regler herfor og efter konkret godkendelse fra Moderniseringsstyrelsen. Større afvigelser mellem primo og ultimo kan henføres til disse regler.

For så vidt angår stigningen i feriepengeforpligtelsen, har der som nævnt under anvendt regnskabspraksis skullet fastsættes fælles praksis for beregning af forpligtelsen. Institutionen har her valgt model 1. Behovet for fælles retningslinjer kan forklare, at forpligtelsen stiger i forhold til den sammenlagte primosaldo fra de fire fusionerede institutioner.

3.4. Egenkapitalforklaring

Nedenstående tabel viser egenkapitalforklaringen.

Tabel 11: Egenkapitalforklaring

Mio. kr., løbende priser	2016	2017
note:		
Egenkapital primo R-året	31,6	25,3
Startkapital primo	5,3	5,3
+Ændring i startkapital	0,0	0,0
Startkapital ultimo	5,3	5,3
Opskrivninger primo	0,0	0,0
+Ændringer i opskrivninger	0,0	0,0
Opskrivninger ultimo	0,0	0,0
Reserveret egenkapital primo	0,0	0,0
+Ændring i reserveret egenkapital	0,0	0,0
Reserveret egenkapital ultimo	0,0	0,0
Overført overskud primo	26,3	0,0
+Primoregulering/flytning mellem bogføringskredse	0,0	20,0
+Regulering af det overførte overskud	0,0	0,0
+Overført fra årets resultat	-6,3	3,7
- Bortfald af årets resultat	0,0	0,0
- Udbytte til staten	0,0	0,0
+Overført af reserveret bevilling	0,0	0,0
Overført overskud ultimo	20,0	23,7
Egenkapital ultimo R-året	25,3	29,1

Ændringen i egenkapitalen fra primo til ultimo afspejler årets resultat.

3.5. Likviditet og låneramme

Tabel 12 viser Det Kgl. Biblioteks udnyttelse af lånerammen pr. 31. december 2017. Det sammenlagte bibliotek har en låneramme på 1048,0 mio. kr. på finansloven. Denne er på intet tidspunkt blevet overskredet i regnskabsåret.

Tabel 12: Udnyttelse af låneramme

Mio. kr., løbende priser	2017
Sum af imm. og mat. anlægsaktiver (undt. donationer) pr. 31. december 2015	794,7
Låneramme pr. 31. december 2017	1048,0
Udnyttelsesgrad i procent	75,8%

3.6. Opfølgning på lønsumsloft

Tabel 13 viser, at Det Kgl. Bibliotek har overholdt sit lønsumsloft på finansloven.

Tabel 13: Opfølgning på lønsumsloft

Mio. kr., løbende priser	2017
Lønsumsloft FL	176,0
Lønsumsloft inkl. TB/aktstykker	263,2
Lønforbrug under lønsumsloft	249,0
Difference	14,2
Akkumuleret opsparing ultimo 2016	161,8
Akkumuleret opsparing ultimo 2017	176,0

Det bemærkes, at lønforbruget under lønsumsloftet kun er en del af de samlede personaleomkostninger. Personaleomkostningerne i resultatopgørelsen omfatter også lønninger, pensioner mv. under indtægtsdækket virksomhed og de tilskudsfinansierede aktiviteter, der ikke tæller med i lønforbruget under lønsumsloftet.

3.7. Bevillingsregnskabet

Tabel 14 viser bevillingsregnskabet.

Tabel 14: Bevillingsregnskab

Hoved-konto	Navn	Bevillings-type	Mio kr.	Bevilling	Regnskab	Afvigelse	Videreførelse Ultimo
21.31.13	Det Kgl. Bibliotek	Driftsbevilling	Udgifter	590,5	582,1	8,4	0,0
			Indtægter	-66,7	-61,9	-4,8	23,7

På udgiftssiden er der tale om et mindreforbrug i forhold til bevillingen på i alt 8,4 mio. kr. Som tidligere anført kan det især henføres til en licitation på en tagrenovering, der måtte gå om på grund af manglende leverandørinteresse samt et delvist indkøbsstop på it-området som følge af usikkerhed om, hvor stor en del af bibliotekets it-drift, der skulle overdrages til Statens It.

Mindreindtægterne på 4,8 mio. kr. er især knyttet til indtægtsdækket virksomhed, herunder digitaliseringsydelse, og tilskudsområderne, hvor navnlig aktiviteterne under tilskudsfinansieret forskning har været noget mindre end forventet på finansloven.

4. Bilag til årsrapporten

Note 1: Immaterielle anlægsaktiver

Mio. kr.	Færdiggjorte Udviklings- projekter	Erhvervede Koncessioner, patenter, li- censer mv.	I alt
Primobeholdning	6,5	5,2	11,6
Opskrivning	0,0	0,0	0,0
Kostpris pr. 1.1.2017 (før afskr.)	6,5	5,2	11,6
Tilgang	0,0	0,0	0,0
Afgang	0,0	0,0	0,0
Kostpris pr. 31.12.2017 (før afskr.)	6,5	5,2	11,6
Akk. afskrivninger	6,5	5,1	11,6
Akk. nedskrivninger	0,0	0,0	0,0
Akk. af- og nedskriv- ninger 31.12.2017	6,5	5,1	11,6
Regnskabsmæssig værdi pr. 31.12.2017	0,0	0,1	0,1
Årets afskrivninger	0,0	0,0	0,0
Årets nedskrivninger	0,0	0,0	0,0
Årets af- og nedskriv- ninger	0,0	0,0	0,0
Afskrivningsperiode/år	5 - 8	3	

Udviklingsprojekter under opførelse	
Primosaldo pr. 1.1 2017	0,0
Tilgang	0,0
Nedskrivninger	0,0
Afgang	0,0
Kostpris pr. 31.12.2017	0,0

Note 2: Materielle anlægsaktiver

Mio. kr.	Grunde, arealer og bygninger	Infrastruktur	Produktionsanlæg og maskiner	Transportmateriel	Inventar og IT-udstyr	I alt
Primobeholdning	1086,3	0,0	7,5	2,2	105,8	1201,8
Opskrivning	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kostpris pr. 1.1.2017 (før afskr.)	1086,3	0,0	7,5	2,2	105,8	1201,8
Tilgang	-4,6	0,0	0,0	0,1	8,3	3,9
Afgang	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kostpris pr. 31.12.2017 (før afskr.)	1081,7	0,0	7,5	2,3	114,1	3,9
Akk. afskrivninger	303,2	0,0	4,2	1,9	102,7	412,0
Akk. nedskrivninger	1,5	0,0	0,0	0,0	0,0	1,5
Akk. af- og nedskrivninger 31.12.2016	304,7	0,0	4,2	1,9	102,7	413,5
Regnskabsmæssig værdi pr. 31.12.2016	777,0	0,0	3,3	0,4	11,4	792,2
Årets afskrivninger	26,4	0,0	0,9	0,3	8,2	35,7
Årets nedskrivninger	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets af- og nedskrivninger	26,4	0,0	0,9	0,3	8,2	35,7
Afskrivningsperiode/år	10/20/50	antal år	5 - 10	5	3/5/10	

Igangværende arbejder for egen regning	
Primosaldo pr. 1.1. 2017	0,5
Tilgang	2,7
Nedskrivninger	0,0
Overført til færdige materielle anlægsaktiver	0,8
Kostpris pr. 31.12.2017	2,5

Bilag 1: Akkumuleret resultat for indtægtsdækket virksomhed

Løbende priser, Mio. kr.	Ultimo			
	2014	2015	2016	2017
Luftfotografier	0,3	0,3	0,3	0,4
Digitaliseringsydelse	2,6	3,6	4,0	4,2
Bevaringsydelse	1,9	2,1	2,5	3,0
Sikringsydelse	0,7	0,8	1,0	1,3
IT Hosting	2,4	2,8	3,0	3,1
Biblioteksservice (SB)	0,5	2,7	2,3	2,8
Biblioteksservice (DAB)	0,6	1,1	1,3	1,4

Bilag 2: Tilskudsfinansieret forskningsvirksomhed (underkonto 95.)

Løbende priser, Mio. kr.	Overført overskud fra tidli- gere år	Årets til- skud	Årets ud- gifter	Årets re- sultat	Overskud til videreførsel
DCM II Løn	-0,5	-1,5	1,3	-0,2	-0,7
Rued Langgaards Klaver- og Orgel- musik	-0,8	0,0	1,0	1,0	0,2
Kulturarvscluster, DeIC	0,1	0,0	0,7	0,7	0,8
De Underjordiske (ph.d. Lars Rømer)	-1,1	0,0	0,5	0,5	-0,6
Stoflige strukturer (ph.d. Inger Bonde)	0,4	-1,9	0,5	-1,4	-1,0
Danske bladtegninger fase II (Bog)	-0,3	-0,4	0,4	0,0	-0,3
C.F.E.Hornemanns "Aladdin" (Udgiv.)	-2,0	0,0	0,3	0,3	-1,6
Niels W. Gades værker f. kor (Udgiv.)	-0,2	-0,4	0,3	-0,1	-0,3
Øvrige projekter	-0,7	-1,5	2,0	0,5	-0,2
I alt	-5,1	-5,7	7,2	1,3	-3,7

Note: Summen af årets udgifter afviger fra simpel sammentælling af søjlen pga. afrunding.

Bilag 3: Andre tilskudsfinansierede aktiviteter (underkonto 97.)

Løbende priser, Mio. kr.	Overført overskud fra tidli- gere år	Årets til- skud	Årets ud- gifter	Årets re- sultat	Overskud til videreførsel
DEFF Datamangement i praksis	-1,5	-0,8	0,6	2,9	1,5
Skatteudstilling 2016 (Marina Abramovic)	0,1	-0,5	0,6	0,1	0,2
Lufffoto fase III, projektassistance	-0,2	-2,0	0,6	-1,4	-1,6
DiamantEnsemblet	0,0	-0,8	0,6	-0,2	-0,2
DEFF Open Access Monitor (OAM-DK)	-0,8	-0,8	0,4	-0,4	-1,3
Nordisk fælleskøb og formidling	0,0	-0,4	0,4	0,0	-0,1
DEFF Linked, Open & Social	0,0	-0,4	0,3	-0,1	0,0
Reformationsjubæum, udstilling	0,0	0,0	0,3	0,3	0,3
Øvrige projekter	-2,2	-2,4	3,2	0,8	-1,5
I alt	-4,6	-8,1	7,0	2,0	-2,7

Bilag 4: Hensatte forpligtelser

Mio. kr.	Beløb
Hensat i 2017 til	
Fratrædelsesgodtgørelse, 5 åremålsstillinger	2,5
Rådighedsløn 2018/2019 til 3 afskedigede tjenestemænd	1,7
Retablering, 2 lejemaal	0,6
Tvist, lånermisbrug af licens	0,3
Omstrukturering, tabsgivende aftale med Statens It	3,2
Hensættelser i alt	8,3

Bilag 5: Regnskab for udlejning af lokaler

Mio. kr. i 2017	Beløb
Indtægter i alt	4,40
Udgifter	3,40
Overhead	0,50
Resultat	0,50